

2019
INFORME ANUAL
ANNUAL REPORT

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.

1750

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL
1722
ALDI

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.

1750

1722
ALDI

GRUPO MIQUEL Y COSTAS

GRUPO MIQUEL Y COSTAS

MIQUEL Y COSTAS GROUP

Principales magnitudes financieras

La información se presenta consolidada en miles de euros (salvo que se indique lo contrario). Los datos de todos los ejercicios son comparativos al presentarse de acuerdo con las Normas Internacionales de Información Financiera.

Magnituds financeres principals

La informació es presenta consolidada en milers d'euros (tret que s'indiqui el contrari). Les dades de tots els exercicis són comparatives, atès que es presenten d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera.

Financial highlights

The information is presented consolidated in thousands of euros (unless indicated otherwise). The data about all the financial years are comparative in accordance with the International Financial Reporting Standards.

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2017	% s/Vtas. % s/Vdes. % Sales	2018	% s/Vtas. % s/Vdes. % Sales	2019	% s/Vtas. % s/Vdes. % Sales
Ventas netas Vendes netes Net sales	242.895		259.257		262.633	
EBITDA ⁽¹⁾ EBITDA ⁽¹⁾ EBITDA ⁽¹⁾	61.479	25,3%	65.503	25,3%	67.937	25,9%
BDI BDI Net income	37.073	15,3%	37.277	14,4%	39.218	14,9%
Cash flow después de impuestos Flux de caixa després d'impostos Cash flow after tax	52.274	21,5%	52.980	20,4%	56.802	21,6%

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2017	2018	2019
Activo total Actiu total Total assets	372.775	405.025	404.042
Patrimonio Neto Patrimoni Net Equity and Liabilities	254.184	269.905	280.580
Endeudamiento financiero neto Endeutament financer net Net bank debt	(44.619)	(29.817)	(19.395)

(1) Resultado bruto de explotación, más amortizaciones.

(1) Resultat brut d'explotació, més amortitzacions.

(1) Gross operating results plus amortizations.

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2017	2018	2019
Beneficio por acción ajustado ⁽²⁾ (euros)	1,15	1,21	1,30
Benefici per acció ajustat ⁽²⁾ (euros)			
Adjusted earnings per share ⁽²⁾ (euros)			
Dividendo devengado	12.500	12.950	13.700 ⁽³⁾
Dividend meritat			
Accrued dividend			
Dividendo por acción devengado ajustado (euros) ^{(2) (4)}	0,40	0,43	0,46 ⁽³⁾
Dividend per acció meritat ajustat (euros) ^{(2) (4)}			
Accrued dividend per share, adjusted (euros) ^{(2) (4)}			
Pay out (Dividendo devengado / beneficio del ejercicio)	33,7%	34,7%	35,7%
Pay out (Dividend meritat / benefici de l'exercici)			
Pay out (Accrued dividend / profit for the year)			
ROE (BDI / Recursos propios medios)	14,6%	14,1%	14,2%
ROE (BDI / Recursos propis mitjans)			
ROE (Net profit / Average shareholders' equity)			
ROA (Beneficio de explotación / Activo total medio)	12,8%	12,8%	12,4%
ROA (Benefici d'explotació / Actiu total mitjà)			
ROA (Operating Profit / Total average assets)			

(2) Número de acciones en circulación ajustadas en 2017 y 2018 por las operaciones societarias realizadas.

(2) Nombre d'accions en circulació ajustades els anys 2017 i 2018 per les operacions societàries efectuades.

(2) Number of shares in circulation adjusted in 2017 and 2018 by corporate transactions carried out.

(3) Año 2019: importe pendiente de aprobación.

(3) Any 2019: import pendent d'aprovació.

(3) Year 2019: amount pending approval.

(4) Aumentado por la parte correspondiente a las acciones propias de la cartera.

(4) Augmentat per la part corresponent a les accions pròpies de la cartera.

(4) Increased by the corresponding part to the portfolio's own shares.

Cabe señalar que las cifras del ejercicio 2018 y siguientes incorporan el efecto contemplado en la NIC 29 relativo a la hiperinflación en Argentina, en la NIF 3 en relación con la incorporación de Clariana al perímetro de consolidación del Grupo y el efecto de la NIIF 16, sobre Arrendamientos, en vigor desde el inicio del presente ejercicio.

Cal assenyalar que les xifres de l'exercici 2018 i els exercicis següents incorporen l'efecte previst en la NIC 29 relatiu a la hiperinflació a l'Argentina, en la NIIF 3 en relació amb la incorporació de Clariana al perímetre de consolidació del Grup i l'efecte de la NIIF 16, sobre Arrendaments, en vigor des de l'inici de l'exercici actual.

The figures for the years 2018 and after incorporate the effect of hyperinflation in Argentina on IAS 29 and the incorporation of Clariana into the Group's consolidation perimeter on FRS 3. They also include the effect of IFRS 16, on Leases, in force since the beginning of this year.

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.

INFORME ANUAL
2019
ANNUAL REPORT

Domicilio:

Tuset, 8-10, 7ª planta
08006 Barcelona
(España)

Teléfono: 93 290 61 00

Fax: 93 290 61 28

www.miquelcostas.com

accionista@miquelcostas.com

Domicili:

Tuset, 8-10, 7a planta
08006 Barcelona
(Espanya)

Telèfon: 93 290 61 00

Fax: 93 290 61 28

www.miquelcostas.com

accionista@miquelcostas.com

Address:

Tuset, 8-10, 7th floor
08006 Barcelona
(Spain)

Telephone: (34) 93 290 61 00

Fax: (34) 93 290 61 28

www.miquelcostas.com

accionista@miquelcostas.com

Carta del Presidente Carta del President Letter from the Chairman	9
Composición del Consejo de Administración de la Sociedad Composició del Consell d'Administració de la Societat Composition of the Board of Directors of the Company	15
Estructura del Grupo Estructura del Grup Group structure	16
Información relativa al ejercicio Informació relativa a l'exercici Financial year information	21
Capital humano Capital humà Human capital	25
Capacitación profesional Capacitació professional Skill building	27
Formación Formació Training	29
Calidad Qualitat Quality	34
I+D+i R+D+I R&D&i	37
Medio ambiente Medi ambient Environment	41
Inversiones Inversions Investments	45
Bolsa Borsa Stock market	48
Datos económico-financieros Dades economicofinanceres Financial-economic information	50
Cuenta de pérdidas y ganancias Compte de pèrdues i guanys Profit and loss account	53
Balance de situación Balanç de situació Balance sheet	56
Estados de flujo de efectivo Estats de flux d'efectiu Cash flow statements	59

Carta del Presidente

Estimado/a accionista:

Me complace presentarle el Informe Anual del Grupo Miquel y Costas correspondiente al ejercicio 2019.

Durante 2019, la economía mundial se desaceleró considerablemente, registrando una tasa de avance muy inferior a su media histórica, como consecuencia de la caída de la producción de las manufacturas y de un crecimiento sustancialmente más débil del comercio y de la inversión. En la zona euro, la ralentización se debió principalmente al acusado debilitamiento del comercio internacional, en un entorno de incertidumbre prolongada a escala global. La economía española se vio frenada en gran medida por dicha desaceleración mundial y europea, además de por las tensiones y la reducción del comercio mundial, así como por la incertidumbre política interna y externa. Todo ello disminuyó la inversión y las exportaciones, mientras que el consumo, tanto privado como público, mantuvo cierto dinamismo apoyado en la mejora de la renta de las familias y en una inflación moderada.

Desde finales de enero de 2020, la propagación de la COVID-19 ha constituido una grave perturbación para las perspectivas de crecimiento de la economía mundial y de la zona euro y ha incrementado la volatilidad de los mercados. Aunque puede ser de carácter temporal, la actual situación afectará de forma significativa a la actividad económica desacelerando la producción

Carta del President

Benvolgut/uda accionista,

Em complau presentar l'Informe Anual del Grup Miquel y Costas corresponent a l'exercici 2019.

Durant el 2019, l'economia mundial es va desacelerar considerablement i va registrar una taxa d'avanç molt inferior a la seva mitjana històrica, a conseqüència de la caiguda de la producció de les manufactures i d'un creixement substancialment més feble del comerç i la inversió. A la zona de l'euro, l'alentiment es va deure principalment al debilitament acusat del comerç internacional, en un entorn d'incertesa prolongada a escala global. L'economia espanyola es va veure frenada en gran manera per aquesta desaceleració mundial i europea, també per les tensions i la reducció del comerç mundial, i per la incertesa política interna i externa. Tot això va disminuir la inversió i les exportacions, mentre que el consum, tant privat com públic, va mantenir un cert dinamisme basat en la millora de la renda de les famílies i en una inflació moderada.

Des del final de gener del 2020, la propagació de la COVID-19 ha constituït una greu perturbació per a les perspectives de creixement de l'economia mundial i de la zona de l'euro i ha incrementat la volatilitat dels mercats. Tot i que pot ser temporal, l'actual situació afectarà de manera significativa l'activitat econòmica desacelerant la producció com a resultat de la disrupció de les cadenes de producció, amb una reducció

Letter from the Chairman

Dear shareholder,

I am pleased to submit to you with the Miquel y Costas Group Annual Report for 2019.

The global economy slowed considerably in 2019, with a growth rate well below its historical average. This came as a result of declining manufacturing production and substantially weaker growth in trade and investment. In the eurozone, the slowdown was mainly due to an acute weakening in international trade within a global climate of prolonged uncertainty. The Spanish economy suffered in great part from this global and European slowdown, as well as from tensions, reduced world trade, and internal and external political uncertainty. The result saw decreased investments and exports, while both private and public consumption remained somewhat dynamic, backed by a gain in household incomes and subdued inflation.

Since late January of 2020, the spread of COVID-19 has upended growth forecasts for the global and eurozone economies, leading to heightened market volatility. Although temporary in nature, the current situation will have a major impact on economic activity slowing production as a result of disrupted supply chains; reducing internal and external demand due to the negative impact of the containment measures taken; and adding to uncertainty in a way that will be

como resultado de la disrupción de las cadenas de producción, reduciendo la demanda interna y externa debido al impacto adverso de las medidas de contención sanitarias adoptadas y añadiendo una mayor incertidumbre que incidirá negativamente en los planes de gasto y en su financiación. Por ello, la pandemia del coronavirus añade una nueva e importante fuente de riesgo a la baja para las perspectivas de crecimiento.

En cuanto a la evolución de los sectores de actividad en los que se sitúa el Grupo, cabe destacar que, en 2019, la producción nacional de papel y cartón superó en un 4,5% la del año anterior, mientras que en el sector de la celulosa experimentó un descenso del 3,3%. A nivel europeo, según la Confederation of European Paper Industries (CEPI), la producción mostró una disminución del 3,3% en el sector de papel y cartón y un leve crecimiento del 0,8% en el de la celulosa.

En 2019 la cifra de negocios del Grupo Miquel y Costas ascendió a 262,6 millones de euros, superando en 3,4 millones la obtenida en el ejercicio anterior. Dicho incremento tuvo lugar en la línea de la Industria del tabaco y en la línea de "Otros".

El beneficio neto alcanzó los 39,2 millones de euros, situándose un 5,2% por encima del obtenido el año anterior. La mejora del beneficio vino soportada por la línea de productos industriales y, en especial, por el buen comportamiento de la fábrica de Terranova, que se vio impulsado por la mejora de las operaciones y por unos mayores márgenes.

de la demanda interna i externa a causa de l'impacte advers de les mesures de contenció sanitàries adoptades i amb una major incertesa que incidirà negativament en els plans de despesa i en el seu finançament. Per això, la pandèmia del coronavirus afegeix una nova i important font de risc a la baixa per a les perspectives de creixement.

Pel que fa a l'evolució dels sectors d'activitat en els quals se situa el Grup, cal destacar que, l'any 2019, la producció nacional de paper i cartró va superar un 4,5% la de l'any anterior, mentre que al sector de la cel·lulosa va experimentar un descens del 3,3%. A escala europea, segons la CEPI (Confederació Europea d'Indústries Papereres), la producció va mostrar una disminució del 3,3% en el sector del paper i el cartró i un lleu creixement del 0,8% en el de la cel·lulosa.

El 2019, la xifra de negocis del Grup Miquel y Costas va pujar a 262,6 milions d'euros i va superar en 3,4 milions d'euros la que s'havia obtingut l'exercici anterior. Aquest increment va tenir lloc en la línia de la Indústria del tabac i en la línia d'"Altres".

El benefici net va assolir els 39,2 milions d'euros i es va situar un 5,2% per sobre del que es va obtenir l'any anterior. La millora del benefici va tenir el suport de la línia de productes industrials i, especialment, del bon comportament de la fàbrica de Terranova, basat en la millora de les operacions i per uns marges superiors.

Les inversions en immobilitzat material durant l'exercici van ascendir a 24,1 milions d'euros i el Grup va mantenir una

detrimental to developing spending plans and seeking financing. The coronavirus pandemic is therefore a new and important source of downside risk for growth prospects.

In terms of the business sectors where the Group operates, it is notable that national production of paper and cardboard grew by 4.5% in 2019 compared to the previous year, while the cellulose sector fell by 3.3%. On the European level, according to the Confederation of European Paper Industries (CEPI), production declined by 3.3% in the paper and cardboard sector and grew slightly by 0.8% in the cellulose sector.

In 2019 the Miquel y Costas Group saw turnover of €262.6 million, beating the previous year's figure by €3.4 million. This growth occurred in the tobacco industry line and in the "Others" line.

Net profit hit €39.2 million, 5.2% higher than the year before. This gain was backed by the industrial products line, and especially by the good performance of the Terranova factory thanks to operational improvements and bigger margins.

Investments in tangible fixed assets amounted to €24.1 million during the year, with an investment policy focused mainly on improving quality and reducing production costs, and on new product development, environmental protection and energy optimisation.

Environmental actions received resources of €12.9 million, mainly spent on optimising production processes and

Las inversiones en inmovilizado material durante el ejercicio ascendieron a 24,1 millones de euros, manteniendo el Grupo una política inversora enfocada principalmente a la mejora de la calidad y la reducción de los costes de producción, así como al desarrollo de nuevos productos, la protección del medio ambiente y la optimización energética.

Los recursos totales dedicados a actividades medioambientales ascendieron a 12,9 millones de euros y su principal destino fue la optimización de los procesos productivos y la disminución de las emisiones, efluentes y residuos generados, en línea con el objetivo esencial del Grupo de minimizar los impactos ambientales de sus plantas y minorar el uso de recursos naturales.

A las actividades de I+D+i se destinó un importe de 3,6 millones de euros, que se dirigió principalmente al desarrollo de nuevos productos y a la innovación de los procesos productivos.

En 2019, un total de 1,9 millones de euros fueron invertidos en el área de seguridad, salud y prevención de riesgos laborales, así como en acciones de formación destinadas al personal del Grupo.

El Consejo de Administración de la Sociedad matriz se reunió en trece ocasiones, en seis lo hizo el Comité de Auditoría y en cuatro la Comisión de Recursos Humanos, Nombramientos y Retribuciones.

En el transcurso del año se acordó el pago a los accionistas de cuatro dividendos: el primero de ellos, a cuenta

política inversora centrada principalmente en la millora de la qualitat i la reducció dels costos de producció, així com en el desenvolupament de nous productes, la protecció de l'entorn i l'optimització energètica.

Els recursos totals dedicats a activitats mediambientals van ascendir a 12,9 milions d'euros i la seva principal destinació va ser l'optimització dels processos productius i la disminució de les emissions, efluent i residus generats, en línia amb l'objectiu essencial del Grup de minimitzar els impactes ambientals de les seves plantes i reduir l'ús de recursos naturals.

A les activitats d'R+D+I es va destinar un import de 3,6 milions d'euros, que es va dirigir principalment al desenvolupament de nous productes i la innovació dels processos productius.

L'any 2019, es van invertir un total d'1,9 milions d'euros en l'àrea de seguretat, salut i prevenció de riscos laborals, així com en accions de formació destinades a personal del Grup.

El Consell d'Administració de la Societat matriu es va reunir en tretze ocasions, en sis ho va fer el Comitè d'Auditoria i en quatre la Comissió de Recursos Humans, Nomenaments i Retribucions.

En el transcurs de l'any, es va acordar el pagament als accionistes de quatre dividends: el primer, a compte dels beneficis de l'exercici 2018 per un import total de 3,1 milions d'euros; el segon, un dividend complementari a càrrec de l'exercici 2018 per import de 3,6 milions d'euros, i un tercer i un quart, tots dos a

reducing emissions, effluents and waste generated, in line with the Group's critical goal to minimise the environmental impact of its plants and curb the use of natural resources.

R&D&I activities saw €3,6 million in investment, devoted mainly to developing new products and innovating production processes.

In 2019, a total of €1.9 million went to the area of safety, health and occupational risk prevention, as well as training activities for the Group's staff.

The parent Company's Board of Directors held thirteen meetings, the Audit Committee held six meetings, and the Human Resources, Appointments and Remuneration Committee held four meetings.

Over the course of the year, it was agreed to pay shareholders dividends four times: the first was on account of the 2018 profits for a total amount of €3.1 million; the second was a complementary dividend on account of the 2018 results for an amount of €3.6 million; and a third and fourth both on account of the 2019 results, for an amount of €3.3 million each. All told, a total of €13.3 million were paid out during the year, exceeding the previous year's distributions by 5.1% with an 8.2% increase in the effective dividend paid.

In terms of shares held in treasury, 696,817 treasury shares were purchased during the year for a value of €11.1 million, resulting in a balance of 1,297,010 treasury shares as of 31

de los beneficios del ejercicio 2018 por un importe total de 3,1 millones de euros; el segundo, un dividendo complementario a cargo del ejercicio 2018 por importe de 3,6 millones, y un tercero y cuarto, ambos a cuenta de los resultados del ejercicio 2019, por un importe de 3,3 millones cada uno de ellos. Con todo ello, el importe total pagado en el año ascendió a 13,3 millones, lo que supone un aumento del 5,1% respecto a la cantidad abonada el año anterior y un 8,2% en términos de dividendo efectivamente satisfecho.

En cuanto a la autocartera, durante el ejercicio se adquirieron 696.817 acciones propias por valor de 11,1 millones de euros, ascendiendo el saldo de la autocartera a 31 de diciembre de 2019 a 1.297.010 títulos, lo que representa una participación del 4,2% en el capital social.

Respecto al comportamiento del valor en el mercado bursátil en el transcurso de 2019, cabe señalar que fue negociado en 255 sesiones, ascendiendo el número de valores contratados a 4.522.721, que supusieron un efectivo de 71,9 millones de euros, llegando la cotización máxima a 17,68 euros por acción y situándose la cotización de cierre en los 16,40 euros.

Muchos son los retos que se plantean ante la actual crisis sanitaria y económica causada por el coronavirus, tanto para el Grupo como para la economía y la sociedad en general, siendo profundas sus implicaciones. Por ello, ahora más que nunca, estimado/a accionista, quiero transmitirle mi más sincero agradecimiento por el apoyo y confianza que

compte dels resultats de l'exercici 2019, per un import de 3,3 milions d'euros cada un. Amb tot això, l'import total pagat durant l'any va ascendir a 13,3 milions d'euros, fet que suposa un augment del 5,1% respecte a la quantitat abonada l'any anterior i un 8,2% en termes de dividend efectivament satisfet.

Pel que fa a l'autocartera, durant l'exercici es van adquirir 696.817 accions pròpies per valor d'11,1 milions d'euros i el saldo de l'autocartera va ascendir, a 31 de desembre del 2019, a 1.297.010 títols; això representa una participació del 4,2% en el capital social.

Quant al comportament del valor en el mercat borsari en el transcurs del 2019, cal assenyalar que va ser negociat en 255 sessions, amb un nombre de valors contractats que va ascendir a 4.522.721, que van suposar un efectiu de 71,9 milions d'euros, i la cotització màxima va arribar a 17,68 euros per acció, amb la cotització de tancament situada en 16,40 euros.

Són molts els reptes que es plantegen davant l'actual crisi sanitària i econòmica causada pel coronavirus, tant per al Grup com per a l'economia i la societat en general, amb unes implicacions profundes. Per això, ara més que mai, estimat/ada accionista, us vull transmetre el meu més sincer agraïment pel suport i la confiança que manteniu en el nostre projecte, el qual no seria possible sense la col·laboració dels clients, proveïdors i

December 2019, representing 4.2% of share capital.

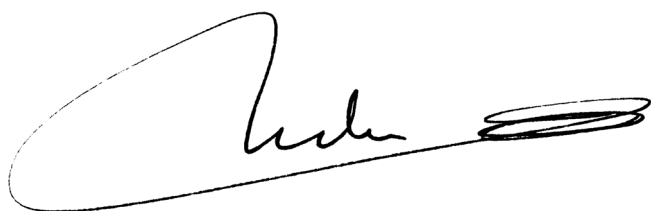
Regarding the evolution of the share price in 2019, in the 255 trading sessions when the shares were traded, 4,522,721 shares were traded for a cash value of €71,9 million. The maximum share price was €17.68 and the closing price was €16.40.

There are many challenges inherent to the current health and economic crisis caused by the coronavirus, both for the Group and for the economy and society at large, with very deep implications. That is why, now more than ever, dear shareholder, I wish to convey you my sincerest thanks for the support and trust you place in our project, which would not be possible without the

mantiene en nuestro proyecto, el cual no sería posible sin la colaboración de nuestros clientes, proveedores e instituciones con las que el Grupo opera, sin el esfuerzo y dedicación de toda su plantilla y sin el compromiso y liderazgo del Equipo Directivo y del Consejo de Administración. Muchas gracias.

institucions amb què el Grup opera, ni sense l'esforç i la dedicació de tota la seva plantilla, i el compromís i el lideratge de l'Equip Directiu i del Consell d'Administració. Moltes gràcies.

collaboration of our customers and the suppliers and institutions we work with, or the effort and dedication of our entire staff, or the commitment and leadership of our Senior Management and Board of Directors. Thank you very much.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jorge Mercader Miró', with a large, sweeping flourish on the left and a horizontal line with a small loop on the right.

Jorge Mercader Miró
Presidente/President/Chairman

**Composición del Consejo
de Administración de
la Sociedad**

a 31 de diciembre de 2019

**Composició del Consell
d'Administració de
la Societat**

a 31 de desembre de 2019

**Composition of the
Board of Directors
of the Company**

at december 31, 2019

Presidente President Chairman	Excmo. Sr. D. Jorge Mercader Miró
Consejeros Consellers Directors	Sr. D. Javier Basañez Villaluenga Sr. D. Álvaro de la Serna Corral Sr. D. Eusebio Díaz-Morera Puig-Sureda Sr. D. Joaquín Faura Batlle Sr. D. Claudio Aranzadi Martínez Excmo. Sr. D. Joaquín Coello Brufau Joanfra, S.A. representada por / representada per / represented by Sra. D ^a . Bernadette Miquel Vacarisas Sra. D ^a . Marta Lacambra i Puig
Secretario – No Consejero Secretari – No Conseller Non-Director Secretary	Sr. D. Emilio Coco Foriscot
Vicepresidente Vicepresident Deputy Chairman	Sr. D. Jorge Mercader Barata

Estructura del Grupo

El Grupo MCM está compuesto por las siguientes sociedades:

SOCIEDAD MATRIZ

Constituida en 1879, su actividad se centra en la fabricación de papeles delgados y especiales de bajo gramaje, especialmente para el sector del cigarrillo, en las fábricas de Besós, Capellades y Mislata. Dispone de una oficina comercial en Filipinas para la promoción comercial.

SOCIEDADES DEPENDIENTES

Con fábrica en Tortosa. Productora de pastas textiles a base de lino y cáñamo para el sector del cigarrillo y de otras fibras (sisal, abacá, yute y algodón) para otros sectores industriales. Participada al 100%.

Con domicilio en Barcelona. Comercializadora de papeles y productos nacionales e importados que completan la gama de productos ofrecidos por el Grupo. Participada al 100%.

Domiciliada en Valencia. Es propietaria de la fábrica de Mislata. Participada al 100%.

Estructura del Grup

El Grup MCM està format per les societats següents:

SOCIETAT MATRIU

MIQUEL Y COSTAS & MIQUEL, S.A.

Constituïda el 1879, la seva activitat se centra en la fabricació de papers primers i especials de baix gramatge, especialment per al sector de la cigarreta, a les fàbriques del Besòs, Capellades i Mislata. Disposa d'una oficina comercial a Filipines per a promoció comercial.

SOCIETATS DEPENDENTS

Amb fàbrica a Tortosa. Productora de pastes tèxtils a base de lli i cànem per al sector de la cigarreta i d'altres fibres (sisal, abacà, jute i cotó) per a altres sectors industrials. Participada al 100%.

PAPELES ANOIA, S.A.

Amb domicili a Barcelona. Comercializadora de papers i productes nacionals i importats, que completen la gamma de productes oferts pel Grup. Participada al 100%.

S.A. PAYÁ MIRALLES

Domiciliada a València. És propietària de la fàbrica de Mislata. Participada al 100%.

Group structure

The MCM Group is made up the following companies:

PARENT COMPANY

Founded in 1879, its operations entirely involve the manufacture of low-weight fine and special papers, especially for the cigarette industry, its various plants being located in Besós, Capellades and Mislata. It has a commercial office in the Philippines for promotion.

SUBSIDIARY COMPANIES

Plant located in Tortosa. Produces textile paper-pulp based on flax and hemp for the cigarette manufacturing sector. For other industrial sectors, it uses such fibres as sisal, Manila hemp (abaca), jute and cotton. 100%-owned.

Located in Barcelona. Engaged in marketing of national and imported papers and products that complement the range of products manufactured by the Group. 100%-owned.

Located in Valencia. It is the company owning the Mislata factory. 100%-owned.

MIQUEL Y COSTAS TECNOLOGÍAS, S.A.

Domiciliada en Barcelona. Consultora tecnológico-industrial. Participada al 100%.

Domiciliada a Barcelona. Consultora tecnològic-industrial. Participada al 100%.

Located in Barcelona. Technology and industrial consultancy. 100% owned.

MIQUEL Y COSTAS ENERGÍA Y MEDIO AMBIENTE, S.A.

Gestora de instalaciones de generación de electricidad, situada en La Pobla de Claramunt (Barcelona). Participada al 100%.

Gestora d'instal·lacions de generació d'electricitat, situada a la Pobla de Claramunt (Barcelona). Participada al 100%.

Manager of an electricity generation plant in La Pobla de Claramunt (Barcelona). 100%-owned.

MB PAPELES ESPECIALES, S.A.

Con instalaciones industriales en La Pobla de Claramunt (Barcelona). Produce papeles especiales para uso industrial. Participada al 100%.

Amb instal·lacions industrials a la Pobla de Claramunt (Barcelona). Produeix papiers especials per a ús industrial. Participada al 100%.

With its industrial facilities located in La Pobla de Claramunt (Barcelona), it manufactures special papers for industrial uses. 100%-owned.

TERRANOVA PAPERS, S.A.

Con planta de producción en la Pobla de Claramunt (Barcelona). Produce papeles especiales de muy alta porosidad. Participada al 100%.

Amb planta de producció a la Pobla de Claramunt (Barcelona). Produeix papiers especials de molt alta porositat. Participada al 100%.

With its production plant located in La Pobla de Claramunt (Barcelona), it produces ultra high porosity special papers. 100%-owned.

MIQUEL Y COSTAS LOGÍSTICA, S.A.

Domiciliada en Barcelona. Su actividad es la prestación de servicios logísticos. Participada al 100%.

Domiciliada a Barcelona. La seva activitat és la prestació de serveis logístics. Participada al 100%.

Located in Barcelona. Markets cigarette-paper booklets. 100%-owned.

SOCIEDAD ESPAÑOLA ZIG ZAG, S.A.

Domiciliada en Barcelona. Comercializa libritos de papel de fumar. Participada al 100%.

Domiciliada a Barcelona. Comercialitza llibrets de paper de fumar. Participada al 100%.

Located in Barcelona. Markets cigarette-paper booklets. 100%-owned.

DESVI, S.A.

Domiciliada en Barcelona. Posee participaciones mayoritarias en las sociedades del Grupo en Argentina, Chile y Alemania. Su actividad principal es la prestación de servicios. Participada al 100%.

Domiciliada a Barcelona. Té participacions majoritàries en les societats del Grup a l'Argentina, Xile i Alemanya. La seva activitat principal és la prestació de serveis. Participada al 100%.

Registered office in Barcelona. Holds majority shares in Group companies in Argentina, Chile and Germany. It works mainly in service provision. 100%-owned.

MIQUEL Y COSTAS ARGENTINA, S.A.

Domiciliada en Argentina. Fabrica libritos de papel de fumar y otros manipulados de papel. Participada al 100%.

Domiciliada a l'Argentina. Fabrica llibrets de paper de fumar i altres manipulats de paper. Participada al 100%.

Located in Argentina. Manufactures cigarette-paper booklets and other paper products. 100%-owned.

MIQUEL Y COSTAS CHILE, SOCIEDAD DE RESPONSABILIDAD LIMITADA

Domiciliada en Chile. Comercializadora de los papeles y manipulados de papel del Grupo. Participada al 100%.

Domiciliada a Xile. Comercialitzadora dels papers i manipulats del Grup. Participada al 100%.

Registered office in Chile. Markets Group products, paper and paper products. 100%-owned.

MIQUEL Y COSTAS DEUTSCHLAND GmbH

Domiciliada en Alemania. Comercializa productos del Grupo y otros relacionados. Participada al 100%.

Domiciliada a Alemanya. Comercialitza productes del Grup i altres relacionats. Participada al 100%.

Registered office in Germany. Markets Group products and other related products. 100%-owned.

CLARIANA, S.A.

Domiciliada en Castellón. Fabrica papeles y cartulinas de color. Participada al 100%.

Domiciliada a Castelló. Fabrica papers i cartolines de color. Participada al 100%.

Based in Castellón. Manufactures coloured paper and card. 100%-owned.

FOURTUBE, S.L.

Domiciliada en Sevilla. Produce manipulados de papel. Participada al 40%.

Domiciliada a Sevilla. Produeix manipulats de paper. Participada al 40%.

Registered in Sevilla. Paper converting operation. Owned by 40%.

Grupo MCM

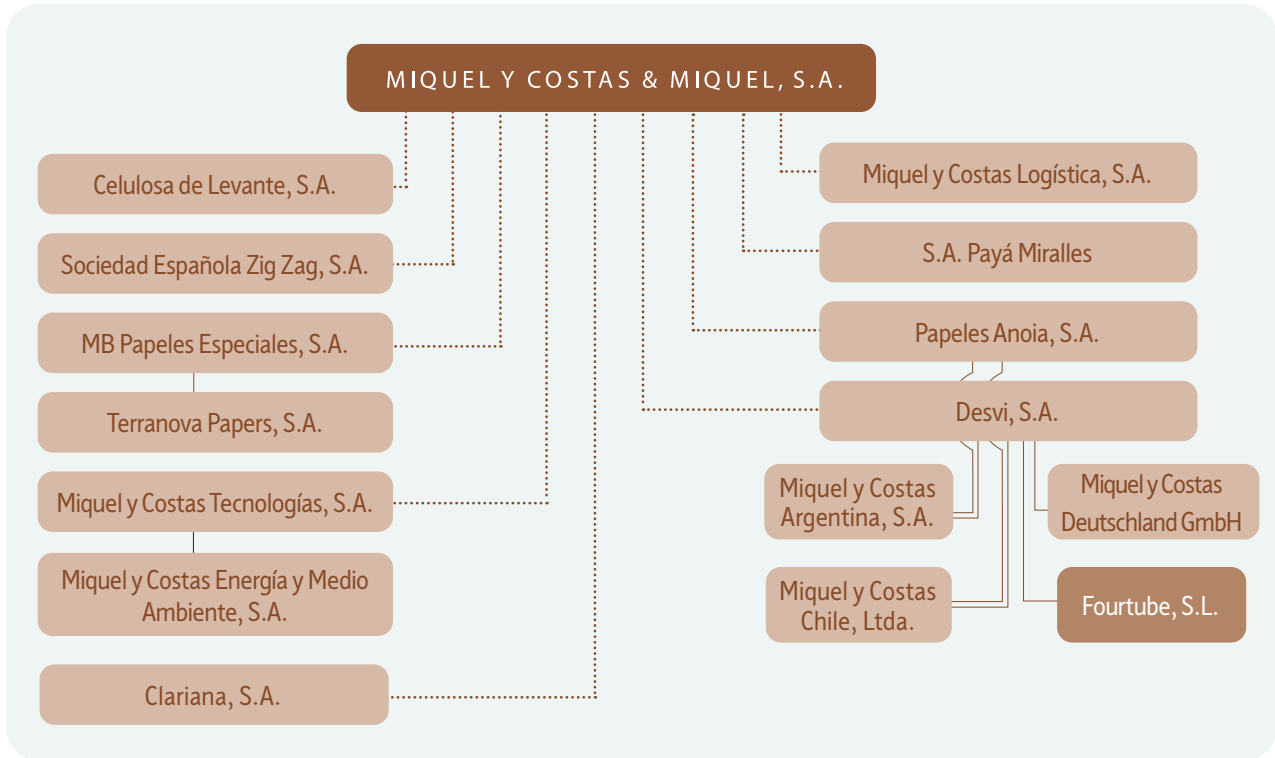
El balance consolidado del Grupo contempla las sociedades dependientes que a continuación se muestran.

Grup MCM

El balanç consolidat del Grup contempla les societats dependents que a continuació es mostren.

MCM Group

The Group's consolidated Balance Sheet includes the dependent companies which are listed hereunder.

Las sociedades del Grupo consolidan por el método de integración global, excepto la sociedad **Fourtube, S.L.**, que consolida por el método de participación.

Les societats del Grup consoliden pel mètode d'integració global, excepte la societat **Fourtube, S.L.**, que consolida pel mètode de participació.

The Group companies are consolidated by the global integration method, except **Fourtube, S.L.** which is consolidated by the participation method.

Información relativa al ejercicio

Informació relativa a l'exercici

Financial year information

Producción (en toneladas)	Producció (en tones)		Production (in tonnes)			
	2017	2018	2019			
Industria del tabaco Indústria del tabac Tobacco industry	29.716	48%	34.232	46%	36.628	45%
Productos industriales Productes industrials Industrial products	23.087	38%	28.208	38%	32.765	40%
Otros productos Altres productes Other products	8.693	14%	11.753	16%	11.733	15%
Total Total Total	61.496	100%	74.193	100%	81.126	100%

El volumen de producción del año 2019 aumenta un 9,3% respecto al del año anterior, superando así las 81.000 toneladas.

El mayor crecimiento de la producción ha tenido lugar en la línea de productos industriales, que se ha incrementado un 16,2% respecto al año anterior, principalmente por la contribución de Clariana a esta línea, y en la industria del tabaco, que crece un 7,0% debido a la mayor producción de pastas para el sector tabaquero. La producción de la línea de "Otros" se mantiene similar a la del ejercicio pasado.

El volum de producció de l'any 2019 augmenta un 9,3% respecte al del any anterior i d'aquesta manera supera les 81.000 tones.

El major creixement de la producció s'ha produït a la línia de productes industrials, que s'ha incrementat un 16,2% en comparació amb l'any anterior, principalment per la contribució de Clariana a aquesta línia, i en la indústria del tabac, que creix un 7,0% per la major producció de pastes per al sector tabaquer. La producció de la línia d'"Altres" es manté similar a la de l'exercici passat.

The production volume was up 9.3% in 2019 compared to the previous year, with over 81,000 tonnes.

The greatest production growth took place in the industrial products line, which increased 16.2% from the previous year mainly due to Clariana's contribution, and the tobacco industry line, which saw a 7.0% uptick thanks to higher production of pulps for this sector. Production in the "Others" line remained similar to last year.

Cifra de negocios**Xifra de negocis****Turnover****Por línea de negocio
(mercado de producto)****Per línia de negoci
(mercat de producte)****By line of business
(product market)**

En miles de euros salvo indicación expresa / En milers d'euros llevat que s'indiqui el contrari / In thousand euros unless otherwise specified

	2017		2018		2019	
Industria del tabaco Indústria del tabac Tobacco industry	156.941	65%	160.601	62%	164.845	63%
Productos industriales Productes industrials Industrial products	73.116	30%	81.351	31%	75.631	29%
Venta de otros Venda d'altres Other sales	12.838	5%	17.305	7%	22.157	8%
Total Total Total	242.895	100%	259.257	100%	262.633	100%

El importe neto de la cifra de negocios en el ejercicio 2019 ha aumentado un 1,3% respecto a la del año anterior. La línea de la industria del tabaco ha incrementado sus ventas en un 2,6%, mientras que las ventas de la línea de productos industriales se han visto reducidas en un 7,0% como consecuencia de la parada por inversiones en la fábrica de Valencia y por una menor demanda de pastas especiales, compensándose, parcialmente, por los productos comercializados por Clariana y los papeles para la industria alimentaria de Terranova. La línea de "Otros" ha incrementado su cifra de negocios en un 28,0% respecto al ejercicio anterior, principalmente por la aportación de la sociedad Clariana.

L'import net de la xifra de negocis en l'exercici 2019 ha augmentat un 1,3% en comparació amb la de l'any anterior. La línia de la indústria del tabac ha incrementat les vendes en un 2,6%, mentre que les vendes de la línia de productes industrials s'han vist reduïdes en un 7,0% com a conseqüència de la parada per inversions a la fàbrica de València i per una menor demanda de pastes especials, que s'ha compensat, parcialment, pels productes comercialitzats per Clariana i els papers per a la indústria alimentària de Terranova. La línia d'"Altres" ha incrementat la seva xifra de negocis en un 28,0% en comparació amb l'exercici anterior, principalment per l'aportació de la societat Clariana.

Net turnover increased 1.3% in 2019 compared to the previous year. Sales in the tobacco industry line grew by 2.6%, while sales in the industrial products line fell by 7.0% as a result of stopping the Valencia plant for investments and lower demand for special pulps. This was partially compensated by Clariana's products and Terranova's papers for the food industry. The "Others" line increased its net turnover by 28.0% compared to the previous year, mainly due to the contribution of Clariana.

**Por área geográfica
(mercado geográfico)**

La distribución geográfica del importe neto de la cifra de negocios en 2019 muestra un ligero incremento porcentual de las ventas nacionales al incluir en todo este ejercicio las ventas de la sociedad Clariana, manteniéndose sin embargo la tendencia a una mayor presencia del Grupo en los mercados exteriores, que absorben el 88% de las ventas.

**Per àrea geogràfica
(mercat geogràfic)**

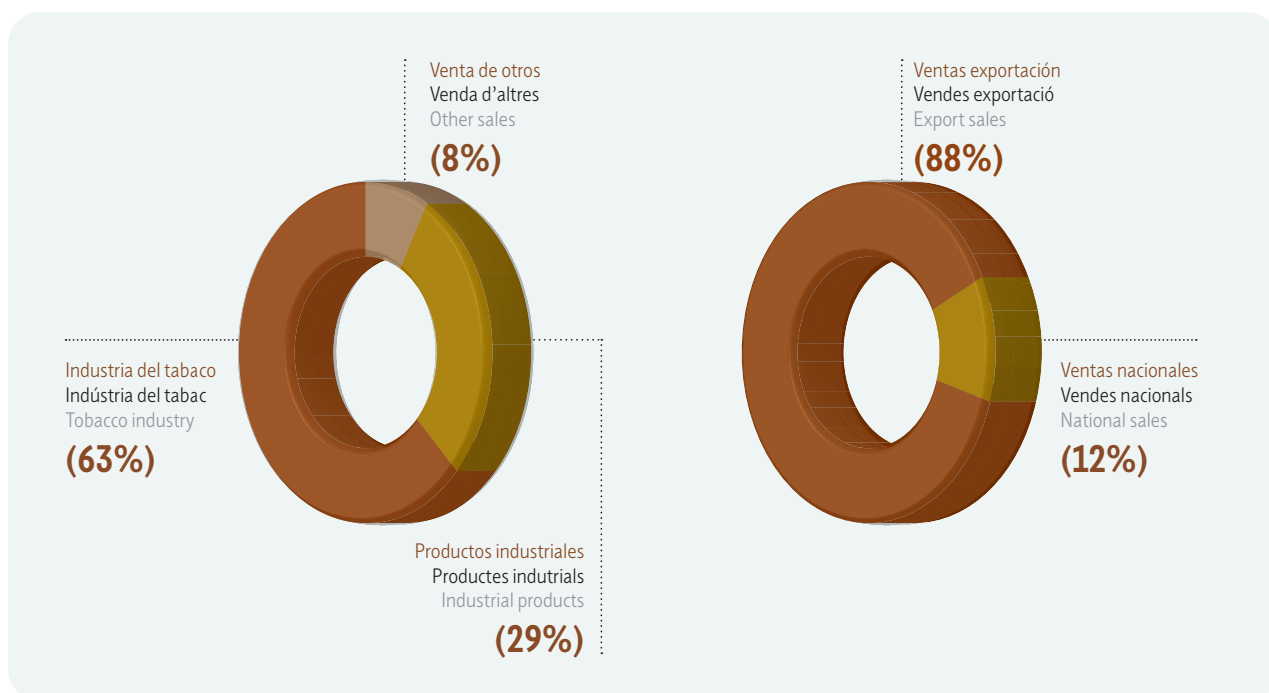
La distribució geogràfica de l'import net de la xifra de negocis de l'any 2019 mostra un lleuger increment percentual de les vendes nacionals, ja que inclou en tot aquest exercici les vendes de la societat Clariana, però es manté la tendència a una major presència del Grup en els mercats exteriors, que absorbeixen el 88% de les vendes.

**By geographic area
(geographic market)**

The geographic distribution of the 2019 net turnover shows a slight percentage increase in national sales, as Clariana's contribution was included for the entire year. However, the Group still has a stronger presence in foreign market, which accounts for 88% of its sales.

En miles de euros salvo indicación expresa / En milers d'euros llevat que s'indiqui el contrari / In thousand euros unless otherwise specified

	2017		2018		2019	
Ventas nacionales Vendes nacionals National sales	26.589	11%	27.884	11%	31.277	12%
Ventas exportación Vendes exportació Export sales	216.306	89%	231.373	89%	231.356	88%
Ventas totales Vendes totals Total sales	242.895	100%	259.257	100%	262.633	100%

Capital humano

El proceso de globalización de la economía atribuye al capital humano un valor creciente para toda organización empresarial. En una industria especializada y altamente tecnificada y con procesos productivos complejos, como es la de la fabricación del papel de bajo gramaje, la gestión del capital humano es un elemento clave para lograr y mantener un posicionamiento estable y sostenible en los mercados.

Para el Grupo Miquel y Costas, el capital humano constituye un factor esencial para el desarrollo y crecimiento de la compañía, dado que la formación y el conocimiento adquirido por los trabajadores que integran los diferentes equipos, así como la interrelación y la sinergia profesional existente entre ellos, contribuye a mantener una posición competitiva en el mercado, año tras año.

Los trabajadores que forman parte del Grupo Miquel y Costas son un activo primordial, dado que atesoran un alto nivel de conocimientos, formación y competencias relacionadas con sus puestos de trabajo, tanto en lo productivo como en lo comercial y de gestión. Esta circunstancia permite al Grupo mantener una posición prevalente en los mercados, disponer de un proceso de fabricación y elaboración de sus papeles de alta calidad y valor añadido, y desarrollar nuevos productos pioneros en el sector de los papeles especiales, que son fuente de nuevas patentes en el área de I+D+i.

Capital humà

El procés de globalització de l'economia atribueix al capital humà un valor creixent per a qualsevol organització empresarial. En una indústria especialitzada i altament tecnificada i amb processos productius complexos, com és la de la fabricació de paper de baix gramatge, la gestió del capital humà és un element clau per aconseguir i mantenir un posicionament estable i sostenible als mercats.

Per al Grup Miquel y Costas, el capital humà constitueix un factor essencial per al desenvolupament i el creixement de la companyia, atès que la formació i el coneixement adquirit pels treballadors que integren els diferents equips, així com la interrelació i la sinergia professional que existeix entre ells, contribueix a mantenir una posició competitiva en el mercat, any rere any.

Els treballadors que formen part del Grup Miquel y Costas són un actiu primordial, ja que atresoren un alt nivell de coneixements, formació i competències relacionades amb els seus llocs de treball, tant pel que fa a l'entorn productiu com en l'entorn comercial i de gestió. Aquesta circumstància permet al Grup mantenir una posició prevalent en els mercats, disposar d'un procés de fabricació i elaboració dels seus papeles d'alta qualitat i valor afegit i desenvolupar nous productes pioners en el sector dels papeles especials, els quals són una font de noves patentes en l'àrea d'R+D+i.

Human capital

The economic globalisation process increases the value of human capital for all businesses. In a specialised and highly technical industry with complex production processes – like the manufacturing of low-weight paper – managing human capital is key to achieving and maintaining a stable and sustainable market position.

For the Miquel y Costas Group, human capital is critical to the company's growth and development, because the training and knowledge acquired by the workers on our teams, and the relationships and professional synergy that exists between them, is what helps us hold onto our competitive market position year after year.

The workers who make up the Miquel y Costas Group are a primary asset, as they possess a high level of job-related knowledge, training and skills, both in the production area and in sales and management. This allows the Group to maintain its leadership position in markets, offer a high-quality paper manufacturing and preparation process with added value and develop pioneering new products in the special papers sector, which are a source of new patents for its R&D&i.

Plantilla

Plantilla

Staff

Los datos de la plantilla media son:

Les dades de la plantilla mitjana són:

The staff data average is:

	Plantilla equivalente anual / Plantilla equivalent anual / Equivalent annual staff		
	2017	2018	2019
Total plantilla Total plantilla Total workforce	799	887	902
Hombres / mujeres Homes / dones Men / women	551 / 248	638 / 249	652 / 250
Edad media (años) Edat mitjana (anys) Average age (years)	46	46	47
Antigüedad media (años) Antiguitat mitjana (anys) Average length of service (years)	17,50	17	18

Estos datos corresponden a la plantilla media mundial del Grupo.

Aquestes dades corresponen a la plantilla mitjana mundial del Grup.

These figures include the average world Group's workforce.

El Grupo Miquel y Costas siempre ha dado la máxima prioridad a la seguridad de sus trabajadores. De acuerdo con este principio, tiene establecido un riguroso sistema de gestión para la seguridad y salud en el trabajo certificado conforme a los estándares OSHAS 18001:2007 otorgados por una entidad de reconocido prestigio internacional. Ello permite disponer de una serie de procedimientos para la mejora continua, garantizando la seguridad y la salud de las personas. Durante el año 2020, el Grupo adaptará sus procesos para conseguir la transición a los nuevos estándares internacionales en materia de salud laboral a través de la ISO 45001:2018.

El Grup Miquel y Costas sempre ha donat la màxima prioritat a la seguretat dels seus treballadors. D'acord amb aquest principi, té establert un sistema de gestió rigorós per a la seguretat i salut en el treball, certificat segons els estàndards OSHAS 18001:2007, que atorga una entitat amb prestigi internacional reconegut. Això permet disposar d'un seguit de procediments per a la millora contínua garantint la seguretat i la salut de les persones. Durant l'any 2020, el Grup adaptarà els seus processos per aconseguir la transició als nous estàndards internacionals en matèria de salut laboral a través de la norma ISO 45001:2018.

The Miquel y Costas Group has always made the safety of its workers a top priority. In line with this principle, it has established a rigorous system to manage safety and health at work that has been certified under the OSHAS 18001:2007 standards by an entity of recognised international prestige. We therefore have a set of procedures for continuous improvement, ensuring the safety and health of people. In 2020, the Group will adapt its processes to transition to the new occupational health standards under the ISO 45001:2018.

Capacitación profesional

El Grupo Miquel y Costas apuesta firmemente por la capacitación de los empleados para garantizar el conocimiento de los productos y procesos productivos, haciendo hincapié en la fidelización del talento y la gestión del conocimiento como un activo muy importante y de gran valor para la compañía.

La formación y el adiestramiento de los trabajadores de Miquel y Costas se orienta a dotarlos de los conocimientos necesarios para desarrollar eficientemente sus tareas y a garantizar y mejorar continuamente los estándares de calidad que requieren las diferentes normativas de calidad y los clientes.

Con tal de gestionar los programas de formación, adiestramiento y reciclaje del Grupo, se elabora anualmente un Plan de Formación que engloba las necesidades por áreas y que está orientado a ayudar a las distintas plantas productivas a alcanzar la polivalencia, la implantación de las últimas tecnologías y flexibilidad necesarias para dar una respuesta rápida a los requerimientos de los clientes y del mercado.

Capacitació professional

El Grup Miquel y Costas aposta fermament per la capacitatíó dels empleats, per garantir el coneixement dels productes i processos productius, posant l'accent en la fidelització del talent i la gestió del coneixement com un actiu molt important i de gran valor per a la companyia.

La formació i l'ensinistrament dels treballadors de Miquel y Costas es dirigeix a dotar-los dels coneixements necessaris per desenvolupar eficientment les seves tasques i a garantir i millorar contínuament els estàndards de qualitat que requereixen les diferents normatives de qualitat i els clients.

Per gestionar els programes de formació, ensinistrament i reciclatge del Grup, s'elabora anualment un Pla de Formació que engloba les necessitats per àrees i que està orientat a ajudar les diferents plantes productives perquè aconseguixin la polivalència, la implantació de les últimes tecnologies i flexibilitat necessàries per donar una resposta ràpida als requeriments dels clients i del mercat.

Skill building

The Miquel y Costas Group is firmly committed to skill-building for its employees, ensuring they know and understand the products and production processes. Emphasis is placed on rewarding talent and managing knowledge as a very important and valuable asset for the company.

The training and education of Miquel y Costas workers focuses on giving them the knowledge they need to do their jobs efficiently and guaranteeing and continuously improving the quality standards required under quality standards and by customers.

Annual Training Plans are developed to manage the Group's professional training, education and recycling programmes, detailing the needs of each area and aimed at helping the various production plants achieve versatility, incorporate the latest technologies and have the flexibility to be able to quickly respond to customer and market requirements.

Distribución por categorías / Distribució per categories / Distribution by category

	2017	2018	2019
Ingenieros y licenciados Enginyers i llicenciats Engineers and graduates	59	38	43
Ingenieros técnicos y titulados Enginyers tècnics i titulats Senior technicians and diploma holders	29	33	31
Jefes administrativos y de taller Caps administratius i de taller Office and factory managers	23	24	67
Oficiales, operarios y ayudantes Oficials, operaris i ajudants Skilled and semi-skilled workers, assistants	688	687	761

Estos datos corresponden a la plantilla media mundial del Grupo.
Aquestes dades corresponen a la plantilla mitjana mundial del Grup.
These figures include the average world Group's workforce.

Formación

Durante el año 2019 se han realizado 9.857 horas de formación que corresponden a 119 cursos y han incluido a 496 participantes de las diferentes áreas de la compañía, tanto productivas como administrativas o de gestión. Los recursos totales destinados a la formación han ascendido a los 433 miles de euros.

Los cursos de formación se han orientado a asegurar que los trabajadores conozcan y cumplan con los estándares de calidad requeridos y con el modelo de *compliance* implantado. Los de carácter más técnico han estado orientados a mejorar los conocimientos técnicos en el papel y su fabricación. Con objeto de dar continuidad a los conocimientos ya adquiridos, se han llevado a cabo acciones formativas en habilidades competenciales para idiomas, ofimática o Método FASE, que contribuyen a garantizar la gestión comercial con proveedores y clientes de todo el mundo.

Asimismo, se han organizado unas jornadas de formación en materia de producción, en las que se han tratado temas de seguridad laboral, calidad de producto, medio ambiente, producción y normativas aplicables. Estas jornadas garantizan que tanto la normativa interna como los estándares de calidad lleguen al personal de producción que está a pie de máquina.

Formació

Durant l'any 2019 s'han fet 9.857 hores de formació que corresponen a 119 cursos i han inclòs 496 participants de les diferents àrees de la companyia, tant productives com administratives o de gestió. Els recursos totals destinats a la formació han ascendit a 433 milers d'euros.

Els cursos de formació s'han orientat a garantir que els treballadors coneguin i compleixin els estàndards de qualitat requerits i el model de *compliance* implantat. Els de caràcter més tècnic s'han orientat a millorar els coneixements tècnics sobre el paper i la seva fabricació. Per donar continuïtat als coneixements ja adquirits, s'han dut a terme accions formatives en habilitats competencials per a idiomes, ofimàtica o Mètode FASE, que contribueixen a garantir la gestió comercial amb proveïdors i clients de tot el món.

També s'han organitzat unes jornades de formació en matèria de producció, en les quals s'han tractat temes de seguretat laboral, qualitat de producte, medi ambient, producció i normatives aplicables. Aquestes jornades garanteixen que tant la normativa interna com els estàndards de qualitat arribin al personal de producció que treballa a peu de màquina.

Training

During 2019 there were 9,857 hours of training given in 119 courses to 496 participants from different areas of the company, both in the production area and in administration and management. A total of €433,000 was spent on training.

The training courses were aimed at ensuring workers know and comply with required quality standards and the implemented compliance model. More technical sessions focused on improving technical knowledge of paper and its manufacturing. Other training activities addressed competence skills in languages, office software, and the FASE Method, building on previous knowledge and helping to improve our commercial dealings with suppliers and customers worldwide.

Production training seminars covered issues of occupational safety, product quality, environment, production and applicable regulations. These seminars ensure that both internal regulations and quality standards make it all the way to machine-level production staff.

Principales cifras detalladas
por tipo de formación

Principals xifres detallades
per tipus de formació

Main figures in detail by type
of training course

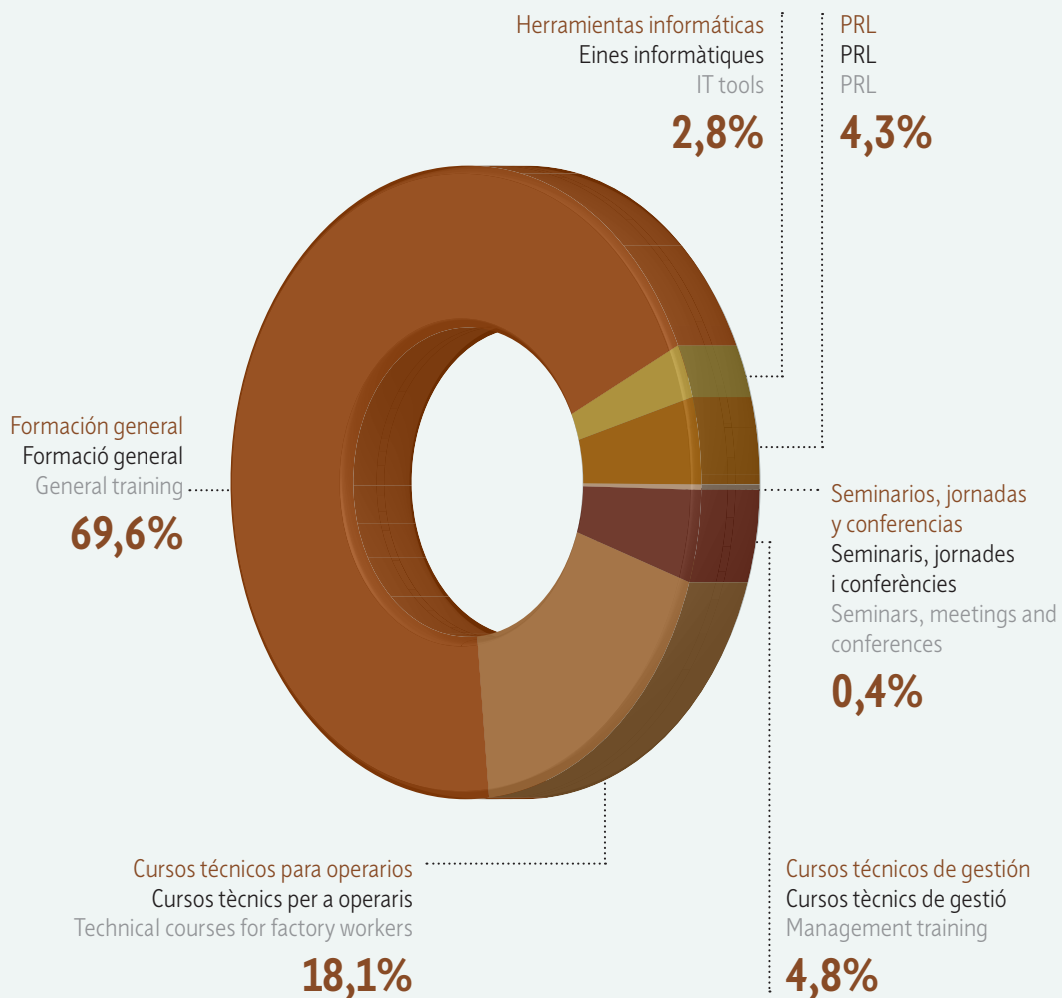
CURSOS REALIZADOS

CURSOS REALITZATS

COURSES HELD

119

Total cursos / Total cursos / Total courses

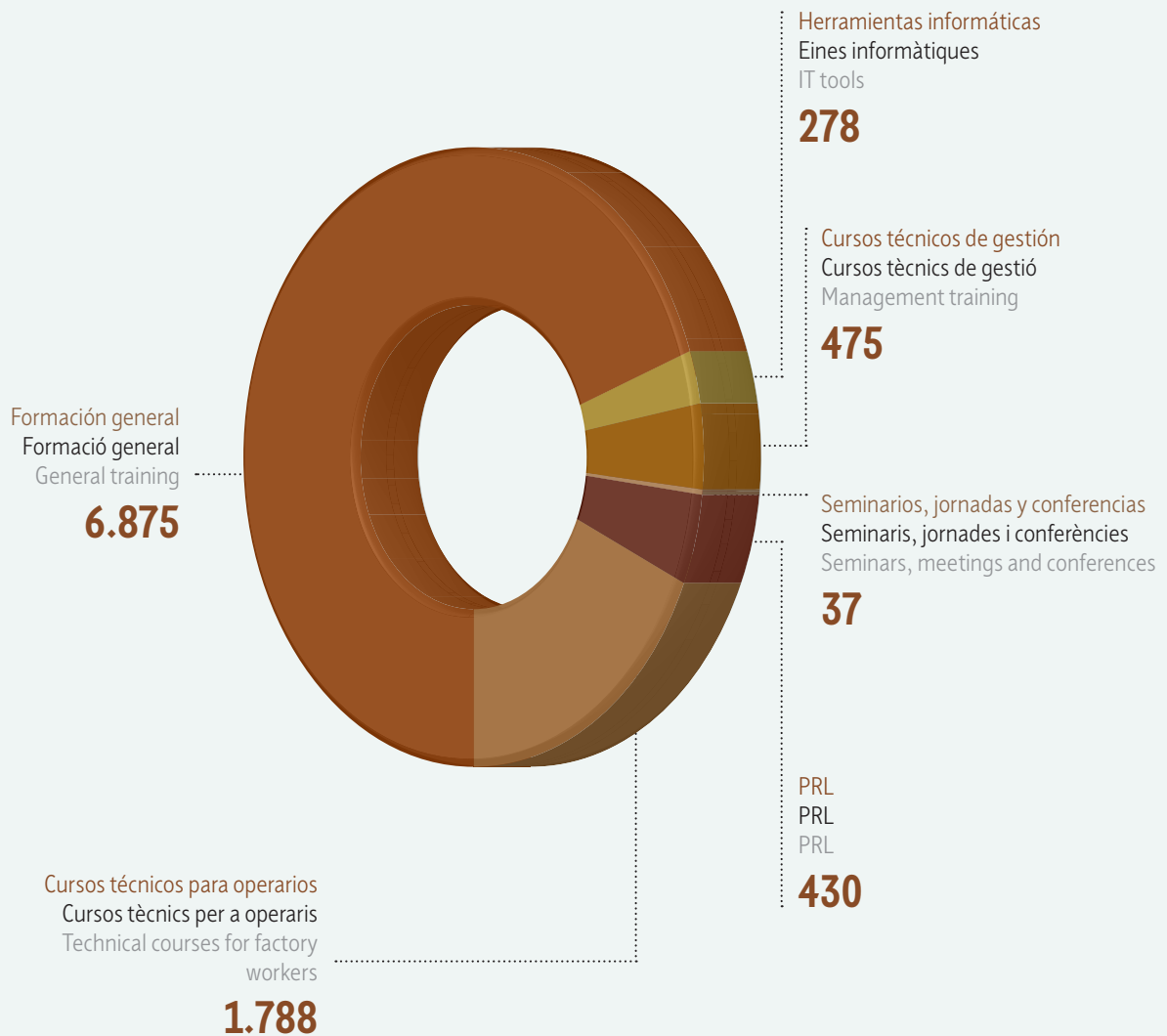
TIEMPO DESTINADO

TEMPS DESTINAT

TIME ALLOCATED

9.857

Nº horas según tipo de formación / Nre. hores segons tipus de formació / No. hours by type of training

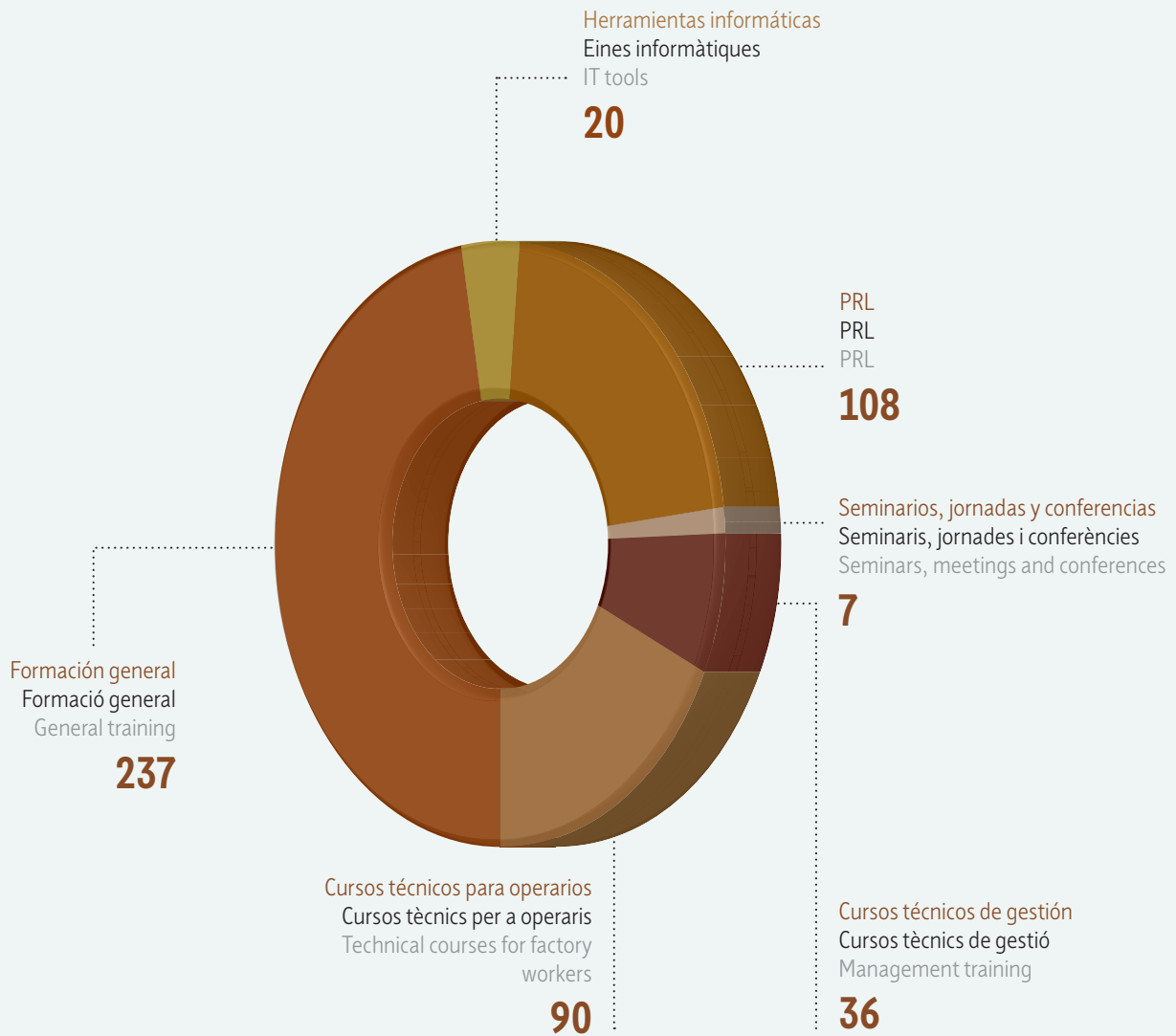
NÚMERO DE PARTICIPANTES

NOMBRE DE PARTICIPANTS

NUMBER OF PARTICIPANTS

496

Total participantes / Total participants / Total participants

Calidad

Uno de los pilares básicos para el Grupo Miquel y Costas consiste en alcanzar la máxima calidad de todos los productos fabricados, con el fin de dar conformidad a las elevadas exigencias tanto de clientes como de la propia compañía.

Para el mantenimiento y la mejora continua de los estándares de calidad se destinan recursos a cada uno de los procesos estratégicos y de soporte definidos en el sistema de gestión, lo que otorga un alto valor añadido a los productos comercializados. Por esta razón, durante el año 2019 se ha establecido un plan de inversiones anual que se ha centrado en la mejora y optimización del control general de los procesos y, más concretamente, de los procesos productivos de las diferentes fábricas, con el fin de obtener una mayor regularidad en los parámetros de producción.

Las propiedades complejas que caracterizan los papeles finos y especiales y las pastas de celulosa fabricadas por el Grupo Miquel y Costas permiten que se empleen en numerosas aplicaciones, respondiendo a las exigentes necesidades de clientes y consumidores.

Gracias a la correcta gestión y a la implicación continua de todo el personal se ha conseguido renovar la certificación del Sistema de Gestión de la Calidad ISO 9001:2015 en todos los centros productivos del Grupo, incluyendo también la sociedad Clariana, S.A., cuyo sistema de gestión continúa en proceso de integración dentro del Grupo Miquel y Costas.

Qualitat

Un dels pilars bàsics per al Grup Miquel y Costas és aconseguir la màxima qualitat de tots els productes fabricats, per donar conformitat a les exigències elevades dels clients i de la companyia mateixa.

Per al manteniment i la millora continuada dels estàndards de qualitat, es destinen recursos a cada un dels processos estratègics i de suport definits en el sistema de gestió, i això atorga un alt valor afegit als productes comercialitzats. Per aquest motiu, durant l'any 2019 s'ha establert un pla d'inversions anual centrat en la millora i optimització del control general dels processos i, més concretament, dels processos productius de les diferents fàbriques, amb la finalitat d'obtenir una major regularitat en els paràmetres de producció.

Les propietats complexes que caracteritzen els papeles fins i especials i les pastes de cel·lulosa que fabrica el Grup Miquel y Costas permeten que s'utilitzin en nombroses aplicacions, per respondre a les exigents necessitats de clients i consumidors.

Gràcies a la correcta gestió i a la implicació contínua de tot el personal, s'ha aconseguit renovar la certificació del Sistema de Gestió de la Qualitat ISO 9001:2015 en tots els centres productius del Grup, inclosa també la societat Clariana, S.A., el sistema de gestió del qual continua en procés d'integració dins del Grup Miquel y Costas.

Quality

One of the fundamental pillars of Miquel y Costas Group is achieving maximum quality in all manufactured products, fulfilling the high demands set by both customers and the company itself.

Resources are spent on each of the strategic and support processes defined in the management system to maintain and continuously improve quality standards, giving all our products great added value. That was the reason for developing an annual investments plan in 2019 focused on improving and optimising general process control and the specific production processes in our factories, to even out our production parameters.

The complex properties of the fine and special papers and cellulose pulps manufactured by the Miquel y Costas Group mean they can be used for a great many applications and respond to the demanding needs of customers and consumers.

Thanks to our staff's good management and dedicated involvement, we have successfully renewed the ISO 9001:2015 Quality Management System certification for all the Group's production plants, including the company Clariana, S.A., whose management system is in the process of being integrated into Miquel y Costas Group.

Asimismo, las sociedades MB Papeles Especiales, S.A. y Terranova Papers, S.A. han logrado mantener por segundo año consecutivo la exigente certificación IATF 16949:2016, que define los requisitos específicos a lo largo de la cadena mundial de abastecimiento del sector automovilístico junto con aquellos establecidos por la ISO 9001:2015.

Adicionalmente, la fábrica de Terranova Papers, S.A. ha renovado la certificación BRC/loP (*Global Standard for Packaging Materials*), con lo que ha alcanzado una calificación Grado A como reconocimiento a la estandarización de la calidad y seguridad alimentaria de sus envases destinados a estar en contacto con alimentos, lo que garantiza la seguridad de los productos a los clientes y, más concretamente, a los consumidores finales. Además, durante el año 2019 se han establecido las bases para la adaptación a la nueva versión de la norma durante el próximo ejercicio.

Cabe señalar también que, a lo largo del año 2019, se ha continuado con la implantación de la norma internacional ISO 22000:2018 en la fábrica de Mislata, perteneciente al Grupo Miquel y Costas, por la que se definen los requisitos que debe cumplir un sistema de seguridad alimentaria para asegurar la inocuidad de los materiales en contacto con alimentos a lo largo de toda la cadena de suministro.

A més, les societats MB Papeles Especiales, S.A. i Terranova Papers, S.A. han aconseguit mantenir per segon any consecutiu el certificat IATF 16949:2016, que defineix els requisits específics al llarg de la cadena mundial de proveïment del sector automobilístic, juntament amb els que estableix la norma ISO 9001:2015.

Adicionalment, la fàbrica de Terranova Papers, S.A. ha renovat la certificació BRC/loP (*Global Standard for Packaging Materials*), amb què ha aconseguit una qualificació de Grau A com a reconeixement a l'estandardització de la qualitat i la seguretat alimentària dels seus envases destinats a estar en contacte amb aliments, que garanteix la seguretat dels productes als clients i, més concretament, als consumidors finals. A més, durant l'any 2019 s'han establert les bases per a l'adaptació a la nova versió de la norma durant el proper exercici.

Cal assenyalar també que, al llarg de l'any 2019, s'ha continuat amb la implantació de la norma internacional ISO 22000:2018 a la fàbrica de Mislata, que pertany al Grup Miquel y Costas, per la qual es defineixen els requisits que ha de complir un sistema de seguretat alimentària per garantir la innocuïtat dels materials en contacte amb aliments al llarg de tota la cadena de subministrament.

Moreover, for the second year in a row the companies MB Papeles Especiales, S.A. and Terranova Papers, S.A. have secured the stricter IATF 16949:2016 certification, which defines specific requirements across the global automotive supply chain in addition to the requirements established under ISO 9001:2015.

Additionally, the Terranova Papers, S.A. Factory has renewed its BRC/loP certification (*Global Standard for Packaging Materials*), Level A, recognising the quality and food safety standardisation of its food packaging, ensuring product safety for customers and, specifically, end consumers. In 2019 the groundwork was also laid for adapting to the new version of the standard in the year ahead.

Also notable in 2019 was the continued implementation of the 22000:2018 international standard at the Miquel y Costas Group factory in Mislata. This standard defines food safety system requirements to ensure the safety of all materials that come into contact with food across the supply chain.

I+D+i

A lo largo del ejercicio 2019, el Grupo Miquel y Costas ha incrementado su apuesta por el desarrollo y la innovación de sus productos y procesos.

En la línea de la industria del tabaco, la actividad de I+D+i del Grupo Miquel y Costas ha continuado creciendo en 2019, superando en un 10% los valores registrados en 2018.

El afianzamiento en el mercado del tabaco de nuevas plataformas, donde el tabaco en lugar de ser quemado solamente se calienta, ha permitido continuar con el desarrollo de nuevos papeles en los que los parámetros críticos para el funcionamiento del producto final distan de las características habituales de los papeles que utilizan los cigarrillos convencionales.

Asimismo, se ha continuado trabajando en el desarrollo y optimización de papeles de filtro con propiedades barrera y en la adaptación de papeles ya existentes para su uso en las nuevas máquinas cigarrilleras, más demandantes en cuanto a las características de los papeles.

En el ámbito de las colaboraciones, durante el 2019 se ha llevado a cabo la conclusión con éxito de dos grandes proyectos de I+D+i bajo financiación CDTI; uno centrado en la elaboración de sistemas de limpieza y protección contra el polvo del papel, y otro en el ámbito del *biografting* de celulosa.

R+D+I

Durant l'exercici 2019, el Grup Miquel y Costas ha augmentat la seva aposta per al desenvolupament i la innovació dels seus productes i processos.

En la línia de la indústria del tabac, l'activitat d'R+D+I del Grup Miquel y Costas ha seguit creixent l'any 2019 i ha superat en un 10% els valors registrats l'any 2018.

La consolidació en el mercat del tabac de noves plataformes, on el tabac en lloc de cremar-se, només s'escalfa, ha permès continuar amb el desenvolupament de nous papeles en els quals els paràmetres crítics per al funcionament del producte final queden lluny de les característiques habituals dels papeles que utilitzen les cigarretes convencionals.

També s'ha continuat treballant en el desenvolupament i l'optimització de papeles de filtre amb propietats de barrera i en l'adaptació de papeles ja existents per al seu ús en les noves màquines de les cigarretes, més exigents pel que fa a les característiques dels papeles.

En l'àmbit de les col·laboracions, durant el 2019 s'ha dut a terme la conclusió amb èxit de dos grans projectes d'R+D+I sota finançament CDTI; un que se centra en l'elaboració de sistemes de neteja i protecció contra la pols del paper, i un altre que queda en l'àmbit del *biografting* de cel·lulosa.

R&D&i

Over the course of 2019, the Miquel y Costas Group has increased its commitment to the development and innovation of its products and processes.

In the tobacco industry line, R&D&i activity continued to grow in 2019, or 10% over what it was in 2018.

Thanks to the strong emergence of new platforms in the tobacco market, where the tobacco is merely heated and not burned, development has continued on new papers for which the key functionality parameters for the end product go well beyond the usual characteristics of conventional cigarette paper.

Furthermore, work continues on developing and optimising filter papers with barrier properties, and adapting existing papers to be used in new cigarette-making machines with more demanding paper standards.

In the area of partnerships, the company successfully completed two large R&D&i projects with CDTI funding in 2019: one focused on developing paper cleaning and dust-protection systems; and the other in the field of cellulose biografting.

Por lo que respecta al proyecto CIEN, iniciado en 2018 en consorcio con otras siete empresas, ha finalizado con éxito su primera etapa, dirigida a la investigación de nuevas generaciones de micro- y nanopartículas de celulosa para su uso en productos industriales estratégicos.

En la línea de productos industriales, durante el año 2019, se ha iniciado un nuevo proyecto de colaboración con una empresa extranjera con el objetivo de producir un nuevo papel para la industria del embalaje. Este papel tiene que ser apto para contacto con alimentos, así como repulpable, reciclable y termosoldable.

Un segundo proyecto, que arrancó en 2018, ha constituido una de las principales actividades de investigación durante el pasado 2019. Es el denominado *Fibrous Casing Paper*, papel que, una vez impregnado con viscosa, se utiliza para la elaboración de piezas de embutido de gran calibre en sustitución de la tripa natural.

Se ha innovado en la máquina M7 de Mislata a fin de mejorar la maquinabilidad de todas las calidades producidas; se ha desarrollado una nueva calidad de papel para el mercado de libro religioso, y se ha introducido un nuevo producto de bajo gramaje para su uso en la industria textil.

En cuanto a la división de pastas de Celesa, la principal línea de investigación se ha centrado en el desarrollo de nuevas calidades de pasta de celulosa a

Pel que fa al projecte CIEN, iniciat el 2018 en consorci amb altres set empreses, ha finalitzat amb èxit la seva primera etapa, dirigida a la investigació de noves generacions de micro- i nanopartícules de cel·lulosa per a l'ús en productes industrials estratègics.

En la línia de productes industrials, durant l'any 2019, s'ha iniciat un nou projecte de col·laboració amb una empresa estrangera amb l'objectiu de produir un nou paper per a la indústria de l'emballatge. Aquest paper ha de ser apte per al contacte amb aliments, i ha de ser repolpable, reciclable i termosoldable.

Un segon projecte, que va arrencar el 2018, ha constituït una de les principals activitats de recerca durant el passat 2019. És el que es denomina *Fibrous Casing Paper*, un paper que, un cop impregnat amb viscosa, s'utilitza per a l'elaboració de peces d'embotit de gran calibre en substitució del budell natural.

S'ha innovat en la màquina M7 de Mislata per millorar la capacitat maquinària de totes les qualitats produïdes; s'ha desenvolupat una nova qualitat de paper per al mercat del llibre religiós i s'ha introduït un nou producte de baix gramatge per a l'ús en la indústria tèxtil.

Pel que fa a la divisió de pastes de Celesa, la principal línia de recerca s'ha centrat en el desenvolupament de noves qualitats de pasta de cel·lulosa a partir de fibres naturals renovables d'origen vegetal, per diversificar i ampliar les aplicacions industrials de les

The CIEN project, launched in 2018 in consortium with seven other companies, has successfully completed its first phase, focused on researching new generations of cellulose micro- and nano-particles to be used in strategic industrial products.

In 2019 the industrial product line embarked on a new collaborative project with a foreign company to produce a new paper for the packaging industry. This paper will have to be suitable for food contact as well as repulpable, recyclable and heat-shrinkable.

A second project, launched in 2018, became one of the main research activities for 2019. It concerns *Fibrous Casing Paper*, a paper impregnated with viscose that replaces natural casings for making large sausages.

Mislata's M7 machine has been innovated to improve the machinability of all grades produced; a new grade of paper has been developed for the religious books market; and a new low-weight product has been introduced for use in the textile industry.

In the Celesa pulps division, the main line of research has focused on developing new grades of cellulose pulp based on renewable natural plant-derived fibres. The goal is to diversify and expand the industrial applications of the pulps produced by Miquel y Costas Group in very technological sectors with high added value.

partir de fibras naturales renovables de origen vegetal, para diversificar y ampliar las aplicaciones industriales de las pastas producidas por el Grupo Miquel y Costas en sectores de alta tecnología y de alto valor añadido.

Celesa ha desarrollado numerosos proyectos de I+D+i, entre los cuales destacan nuevas calidades de pasta de celulosa a partir de fibras naturales para su aplicación en papeles con usos eléctricos; nuevas calidades de pasta de celulosa para su aplicación en productos para el sector químico; pastas especiales hechas a medida y sostenibles medioambientalmente para su uso en papeles especiales de alto valor añadido para el sector alimentario (en colaboración con Terranova Papers), y una nueva calidad de pasta de celulosa para su uso en papeles de alta especificidad.

También ha desarrollado proyectos de innovación tecnológica en el tratamiento de pastas que permiten fabricar un nuevo producto a partir de una fibra vegetal, de carácter anual, y ha desarrollado nuevos procesos más eficientes energéticamente y con menor impacto ambiental.

pastes produïdes pel Grup Miquel y Costas en sectors d'alta tecnologia i alt valor afegit.

Celesa ha desenvolupat nombrosos projectes d'R+D+I, entre els quals destaquen noves qualitats de pasta de cel·lulosa a partir de fibres naturals per a la seva aplicació en papers amb usos elèctrics; noves qualitats de pasta de cel·lulosa per a l'aplicació en productes per al sector químic; pastes especials fetes a mida i sostenibles mediambientalment per a l'ús en papers especials d'alt valor afegit per al sector alimentari (en col·laboració amb Terranova Papers), i una nova qualitat de pasta de cel·lulosa per a l'ús en papers d'alta especificitat.

També ha desenvolupat projectes d'innovació tecnològica en el tractament de pastes que permeten fabricar un nou producte a partir d'una fibra vegetal, de caràcter anual, i ha desenvolupat nous processos més eficients energèticament i amb menor impacte ambiental.

Celesa has carried out a great many R&D&i projects, including new grades of cellulose pulps from natural fibres for papers intended for electrical use; new grades of cellulose pulp to be used in products for the chemical sector; special made-to-measure environmentally sustainable pulps to be used in special papers with high added value for the food sector (in partnership with Terranova Papers); and a new grade of cellulose pulp to be used in highly specific papers.

It has also been involved in technological innovation projects focused on processing pulps to manufacture a new product from plant fibre, annually, and has developed new processes that are more energy efficient with less environmental impact.

Medio ambiente

La preservación del medio ambiente es uno de los valores que presiden el desarrollo de las actividades industriales y comerciales del Grupo Miquel y Costas. De acuerdo con este principio, todas las sociedades del Grupo actúan para minimizar los impactos ambientales de sus instalaciones.

Con este objetivo, el Grupo Miquel y Costas actúa con un criterio de autoexigencia en lo que se refiere a reducir el uso de recursos naturales, optimizar los procesos productivos y disminuir las emisiones, efluentes y residuos generados, cumpliendo con la legislación ambiental aplicable.

Para mantener este principio de preservación del medio ambiente, Miquel y Costas cuenta con un plan anual de inversiones en el que se contemplan las posibles mejoras ambientales desde el punto de vista técnico y económico. Durante el año 2019 las inversiones totales netas destinadas a reducir los impactos en el medio ambiente han ascendido a 9,2 millones de euros, lo que ha supuesto un incremento del 77% respecto al año 2018. Estas inversiones han estado relacionadas principalmente con la reducción del consumo de vapor en el proceso productivo, contribuyendo a la disminución de las emisiones de gases de efecto invernadero, y a mejorar la calidad de los vertidos.

Los recursos totales destinados a protección ambiental en 2019, incluidos los cánones por el uso del agua de las correspondientes comunidades autónomas –deducidos los ingresos obtenidos

Medi ambient

La preservació de l'entorn és un dels valors que regeixen el desenvolupament de les activitats industrials i comercials del Grup Miquel y Costas. Segons aquest principi, totes les societats del Grup actuen per minimitzar els impactes ambientals de les seves instal·lacions.

Amb aquest objectiu, el Grup Miquel y Costas actua amb un criteri d'autoexigència pel que fa a la reducció de l'ús de recursos naturals, l'optimització dels processos productius i la disminució d'emissions, efluentes i residus generats, amb el compliment de la legislació ambiental aplicable.

Per mantenir aquest principi de preservació de l'entorn, Miquel y Costas compta amb un pla anual d'inversions en què es contempen les possibles millores ambientals des del punt de vista tècnic i econòmic. Durant l'any 2019, les inversions totals netes destinades a reduir els impactes en el medi ambient han ascendit a 9,2 milions d'euros, amb un increment del 77% respecte a l'any 2018. Aquestes inversions han estat relacionades principalment amb la reducció del consum de vapor en el procés productiu, amb una contribució a la disminució de les emissions de gasos d'efecte hivernacle i a la millora de la qualitat dels abocaments.

Durant l'any 2019, la xifra corresponent als recursos totals destinats a la protecció ambiental, inclosos els cànon per l'ús de l'aigua de les corresponents comunitats autònoms, i després de deduir els ingressos obtinguts per la venda de residus valoritzables, ha estat de 3,8

Environment

Protecting the environment is one of the values that presides over all the industrial and commercial activities of Miquel y Costas Group. In line with this principle, all the companies in the Group take actions to minimise the environmental impacts of their facilities.

With this goal in mind, Miquel y Costas Group holds itself to high standards in terms of reducing the use of natural resources, optimising production processes, and reducing the emissions, effluents and waste it generates, in compliance with all applicable environmental regulations.

To ensure it lives up to its environmental principles, Miquel y Costas has an annual investment plan with the technical and economic details of possible environmental improvements. In 2019 a net total of €9.2 million was spent on reducing environmental impacts, a 77% increase over 2018. These investments were mainly aimed at reducing vapour consumption during the production process, helping to curb greenhouse gas emissions, and improving the quality of discharges.

The total amount spent on environmental protection in 2019, including the water rates charged by the various autonomous regions, and after deducting the revenues obtained from the sale of by-products, amounted to €3.8 million. There are no extraordinary items included in this sum.

por la venta de residuos valorizables-, han ascendido a 3,8 millones de euros, entre los que no hay ninguno de carácter extraordinario.

Asimismo, el Grupo Miquel y Costas ha participado, por séptimo y quinto año consecutivo, respectivamente, en los cuestionarios CDP Climate Change y CDP Water. En 2019 se ha logrado mantener otro año más una valoración “B Management” como consecuencia de la implicación del Grupo en la preservación del medio ambiente. Este resultado coincide con la media del sector y supera la valoración media europea (“C Awareness”). Por lo que respecta al cuestionario CDP Water, se ha obtenido una valoración “B Management”, la cual está dentro del rango de gestión, en el que están también incluidos el promedio regional en Europa y el promedio de su sector.

En el año 2019 han sido renovadas las certificaciones FSC® y PEFC, extendidas por dos organizaciones sin ánimo de lucro que promueven una gestión forestal responsable, socialmente benéfica y económicamente viable de los bosques y se ha incorporado la sociedad Clariana, S.A. en ambas certificaciones del Grupo.

Adicionalmente, se ha renovado el certificado ISO 14001:2015 en todos los centros productivos, y se han establecido las bases para la incorporación de Clariana, S.A. en la certificación del Grupo. Cabe destacar también que esta fábrica dispone de la Etiqueta Ecológica Europea (Ecolabel) en sus productos, como consecuencia del uso eficaz de los recursos y a su elevado nivel de protección del medio ambiente.

3,8 milions d'euros. Entre els recursos, no n'hi ha cap de caràcter extraordinari.

Així mateix, el Grup Miquel y Costas ha participat, per setè i cinquè any consecutiu, respectivament, en els qüestionaris CDP Climate Change i CDP Water. El 2019 s'ha aconseguit mantenir, un any més, una valoració “B Management” a conseqüència de la implicació del Grup en la preservació de l'entorn. Aquest resultat coincideix amb la mitjana del sector i supera la valoració mitjana europea (“C Awareness”). Pel que fa al qüestionari CDP Water, s'ha obtingut una valoració “B Management”, que està dins de la franja de gestió, on també s'inclouen la mitjana regional a Europa i la mitjana del sector.

L'any 2019 s'han renovat les certificacions FSC® i PEFC, atorgades per dues organitzacions sense ànim de lucre que promouen una gestió forestal responsable, beneficiosa socialment i viable econòmicament dels boscos, i s'ha incorporat la societat Clariana, S.A. en les dues certificacions del Grup.

Adicionalment, s'ha renovat el certificat ISO 14001:2015 en tots els centres productius i s'han establert les bases per a la incorporació de Clariana, S.A. en la certificació del Grup. Cal destacar també que aquesta fàbrica disposa de l'Etiqueta Ecològica Europea (Ecolabel) en els seus productes, a conseqüència de l'ús eficaç dels recursos i el seu elevat nivell de protecció de l'entorn.

El Grup Miquel y Costas compta, per tant, amb un sistema de gestió ambiental plenament consolidat, que manté la base de la millora contínua i aferma la

Moreover, Miquel y Costas Group took part in the CDP Climate Change and CDP Water surveys, for the seventh and eighth year in a row, respectively. In 2019 the Group renewed its “B Management” rating for another year, as a result of its work protecting the environment. This rating is in line with the sector average and exceeds the European average (“C Awareness”). The company got a “B Management” rating on the CDP Water survey, which is the regional European and sector average.

The FSC® and PEFC certifications were renewed in 2019; these are granted by two non-profit organisations that promote responsible, socially beneficial and economically viable forest management. The company Clariana, S.A. was included in both of these certificates.

Furthermore, the ISO 14001:2015 certificate was renewed for all production plants, and the groundwork laid for including Clariana, S.A. in the Group's certification. Notably, this factory already has the EU Ecolabel for its products as a result of its efficient resource use and high level of environmental protection.

The Miquel y Costas Group therefore has a fully consolidated environmental management system subject to continuous improvement, strengthening its contribution towards a more sustainable industry.

Regarding the EU Emissions Trading System of 2013-2020 and the Spanish National Plan for Allocating Carbon

El Grupo Miquel y Costas cuenta, por lo tanto, con un sistema de gestión ambiental plenamente consolidado, manteniendo la base de la mejora continua y afianzando su contribución a una industria más sostenible.

Por lo que respecta al Sistema Europeo de Comercio de Derechos de Emisión del Periodo 2013-2020 y a las Medidas Nacionales de Aplicación en España, en 2019 el Grupo Miquel y Costas ha contado con 62.372 derechos de emisión de CO₂ subvencionados para los centros productivos ubicados en Besós, Mislata, La Pobla de Claramunt, Tortosa y Villarreal. La diferencia de derechos de emisión con respecto al ejercicio anterior es fruto de la reducción lineal anual establecida para las asignaciones del periodo vigente. Las emisiones verificadas del Grupo Miquel y Costas en 2019 equivalen a 74.264 toneladas de CO₂.

Además, se ha aprobado la solicitud de asignación gratuita de derechos de emisión para el primer periodo de la Fase IV del Régimen Europeo de Comercio de Derechos de Emisión (2021-2025) y se ha presentado una solicitud para el próximo periodo, con resultado favorable, para la exclusión de pequeños emisores para las sociedades Payá Miralles, S.A., MB Papeles Especiales, S.A., Terranova Papers, S.A. y Clariana, S.A.

Además de la reducción anual del número de derechos asignados anteriormente expuesta, conviene destacar que la generación de electricidad no percibe derechos en este esquema de asignaciones, lo que afecta de forma significativa a un Grupo como Miquel y Costas, que cuenta con dos plantas de cogeneración en funcionamiento.

seva contribució a una indústria més sostenible.

Pel que fa al Sistema Europeu de Comerç de Drets d'Emissió del Període 2013-2020 i a les Mesures Nacionals d'Aplicació a Espanya, el 2019 el Grup Miquel y Costas ha comptat amb 62.372 drets d'emissió de CO₂ subvencionats per als centres productius ubicats a Besòs, Mislata, la Pobla de Claramunt, Tortosa i Vila-real. La diferència de drets d'emissió respecte a l'exercici anterior és fruit de la reducció lineal anual establerta per a les assignacions del període vigent. Les emissions verificades del Grup Miquel y Costas l'any 2019 equivalen a 74.264 tones de CO₂.

A més, s'ha aprovat la sol·licitud d'assignació gratuïta de drets d'emissió per al primer període de la Fase IV del Règim Europeu de Comerç de Drets d'Emissió (2021-2025) i s'ha presentat una sol·licitud per al proper període, amb resultat favorable, per a l'exclusió de petits emissors per a les societats Payá Miralles, S.A., MB Papeles Especiales, S.A., Terranova Papers, S.A. i Clariana, S.A.

A més de la reducció anual del nombre de drets assignats exposada anteriorment, convé destacar que la generació d'electricitat no percep drets en aquest esquema d'assignacions i això afecta de forma significativa a un Grup com Miquel y Costas, que compta amb dues plantes de cogeneració en funcionament.

Dioxide Emission Allowances, in 2019 the Miquel y Costas Group had a subsidised CO₂ emissions allowance of 62,372 units for its production plants in Besós, Mislata, La Pobla de Claramunt, Tortosa and Villarreal. This difference in the emission allowance units compared to the previous year is a result of the linear reduction established for the current period. The Miquel y Costas Group had verified emissions in 2019 equivalent to 74,264 tonnes of CO₂.

Moreover, the emissions allowance request for the first period of Phase IV of the EU Emissions Trading System (2021-2025) has been approved, and a request has been submitted for the next period, with a favourable result, to exclude small emitters for the companies Payá Miralles, S.A., MB Papeles Especiales, S.A., Terranova Papers, S.A. and Clariana, S.A.

In addition to the annual reduction in allowances mentioned above, it should be pointed out that in this scheme, allowances are no longer granted for power generation, significantly affecting a Group like Miquel y Costas, which has two co-generation plants.

Inversiones

A lo largo del año 2019 el Grupo Miquel y Costas ha incrementado su política inversora, pasando de 18,6 millones de euros a 24 millones de euros, con un impacto prioritario en tres áreas: mejora de la calidad y la diversificación de sus productos, reducción de sus costes de producción y garantía de la protección del medio ambiente, así como la optimización energética.

Los proyectos que destacan por su importancia son los siguientes:

- En la línea de la industria del tabaco, se ha llevado a cabo una reforma de gran alcance en una máquina de papel y en el desarrollo de la ingeniería para la mejora sustancial de otra. Ambas actuaciones tienen como objetivo asegurar los niveles de calidad más exigentes, aumentar la versatilidad de las capacidades de producción, facilitar la industrialización de nuevos productos y reducir los consumos energéticos. También cabe destacar la puesta en marcha de un nuevo proceso para disminuir la generación de residuos y otras mejoras en el ámbito medioambiental. Por último, resalta el esfuerzo inversor relevante en infraestructuras de cara a remodelar varios edificios de reconocido valor arquitectónico para garantizar su conservación y facilitar su aprovechamiento para actividades productivas.

Inversions

Al llarg de l'any 2019, el Grup Miquel y Costas ha incrementat la seva política inversora i ha passat de 18,6 milions d'euros a 24 milions d'euros, amb un impacte prioritari en tres àrees: millora de la qualitat i la diversificació dels productes, reducció dels costos de producció, garantia de la protecció del medi ambient i optimització energètica.

Els projectes que destaquen per la seva importància són els següents:

- En la línia de la indústria del tabac, s'ha dut a terme una reforma de gran abast en una màquina de paper i en el desenvolupament de l'enginyeria per a la millora substancial d'una altra màquina. Les dues actuacions tenen com a objectiu garantir els nivells de qualitat més exigents, augmentar la versatilitat de les capacitats de producció, facilitar la industrialització de nous productes i reduir els consums energètics. També cal destacar la posada en marxa d'un nou procés per disminuir la generació de residus i altres millores en l'àmbit mediambiental. Finalment, cal destacar l'esforç inversor rellevant en infraestructures de cara a remodelar diversos edificis de reconegut valor arquitectònic per garantir-ne la conservació i facilitar-ne l'aprofitament per a activitats productives.

Investments

In 2019 Miquel y Costas Group expanded its investment policy, going from €18.6 million to €24 million, with a primary focus on three areas: improving the quality and diversification of its products, reducing production costs, and ensuring environmental protection and energy optimisation.

The most important projects are:

- In the tobacco industry line, a thorough renovation was carried out on one paper machine and the engineering is being developed to make substantial improvements on another. Both initiatives aim to ensure the strictest quality standards, increase the versatility of production capacities, facilitate the industrialisation of new products and reduce energy consumption. Another important process has been implemented to reduce waste generation and make other environmental improvements. Finally, there are the major infrastructure investment efforts to remodel several important architectural buildings, ensure their preservation and enable them to be used for productive activities.

- En la línea de papeles industriales, se ha diseñado y puesto en servicio una tecnología para rebajar el consumo de materia prima y se han renovado instalaciones auxiliares, contribuyendo al compromiso del Grupo Miquel y Costas en favor de la economía circular.
- En la línea de pastas especiales, se ha procedido a optimizar los procesos productivos y se han construido nuevas infraestructuras con el fin de garantizar los requisitos de calidad más estrictos del mercado.
- En la línia de papers industrials, s'ha dissenyat i posat en servei una tecnologia per reduir el consum de matèria primera i s'han renovat instal·lacions auxiliars contribuint al compromís del Grup Miquel y Costas en favor de l'economia circular.
- En la línia de pastes especials, s'ha procedit a optimitzar els processos productius i s'han construït noves infraestructures per garantir els requisits de qualitat més estrictes de mercat.
- In the industrial papers line, a technology has been designed and put into service to reduce the use of raw materials, and renovations have been carried out on auxiliary facilities, helping to support the Group's commitment to the circular economy.
- In the special pastes line, production processes have been optimised and new infrastructure has been built to ensure the market's strictest quality requirements.

Las magnitudes correspondientes a inversiones son las siguientes:

Les magnituds corresponents a inversions són les següents:

The investment figures are:

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2017	2018	2019
Total activos materiales	14.807	18.629	24.050
Total actius materials			
Total tangible assets			
En I+D+i y medio ambiente En R+D+I i medi ambient In R&D&i and environment	2.254	5.489	9.481
En activos materiales En actius materials In other tangible assets	12.553	13.140	14.569

Bolsa

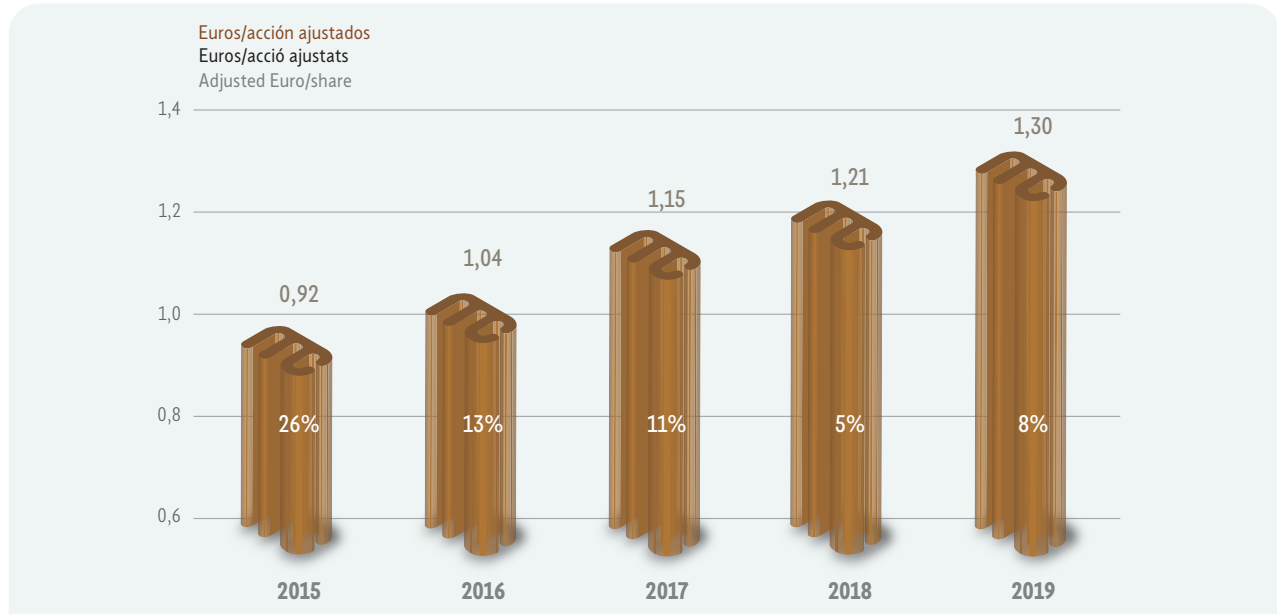
Borsa

Stock market

Beneficio por acción

Benefici per acció

Earnings per share

#: Incremento porcentual respecto al año anterior.

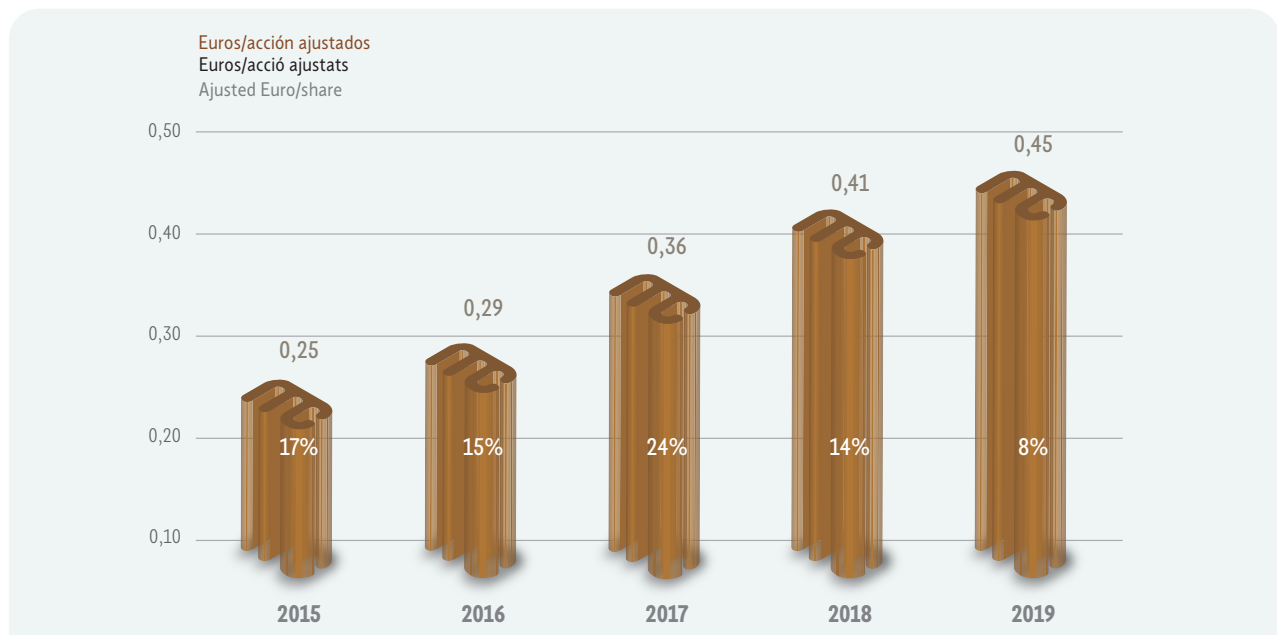
#: Increment porcentual respecte a l'any anterior.

#: Percentage increase over previous year.

Remuneración al accionista*

Remuneració a l'accionista*

Shareholder remuneration*

*Dividendos anuales pagados.

*Dividends anuals pagats.

*Annual dividends paid.

Evoluciones comparativas:

IBEX 35, IGBM y MCM

Base 100: cotizaciones de fecha 30/12/2016
MCM valores ajustados

Evolucions comparatives:

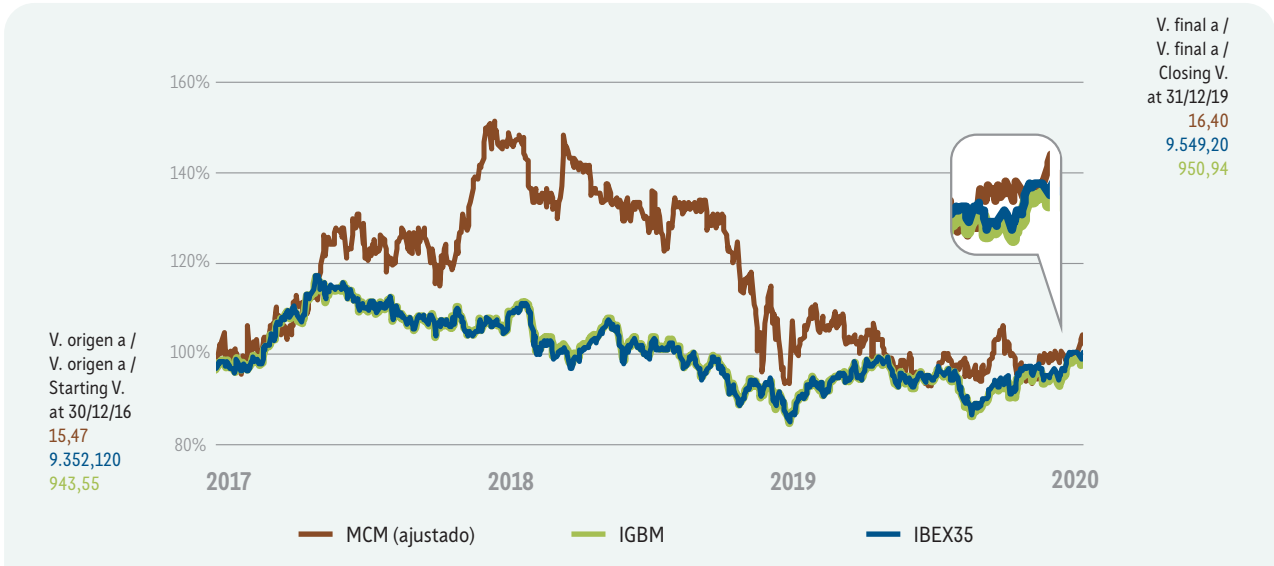
IBEX 35, IGBM i MCM

Base 100: cotitzacions de data 30/12/2016
MCM valors ajustats

Comparative trends:

IBEX 35, IGBM & MCM

Base 100: Prices at 30/12/2016
MCM adjusted values

Fuente: Bolsa de Madrid y elaboración propia.

Font: Borsa de Madrid i elaboració pròpia.

Source: Bolsa de Madrid and own elaboration.

IBEX SMALL y MCM

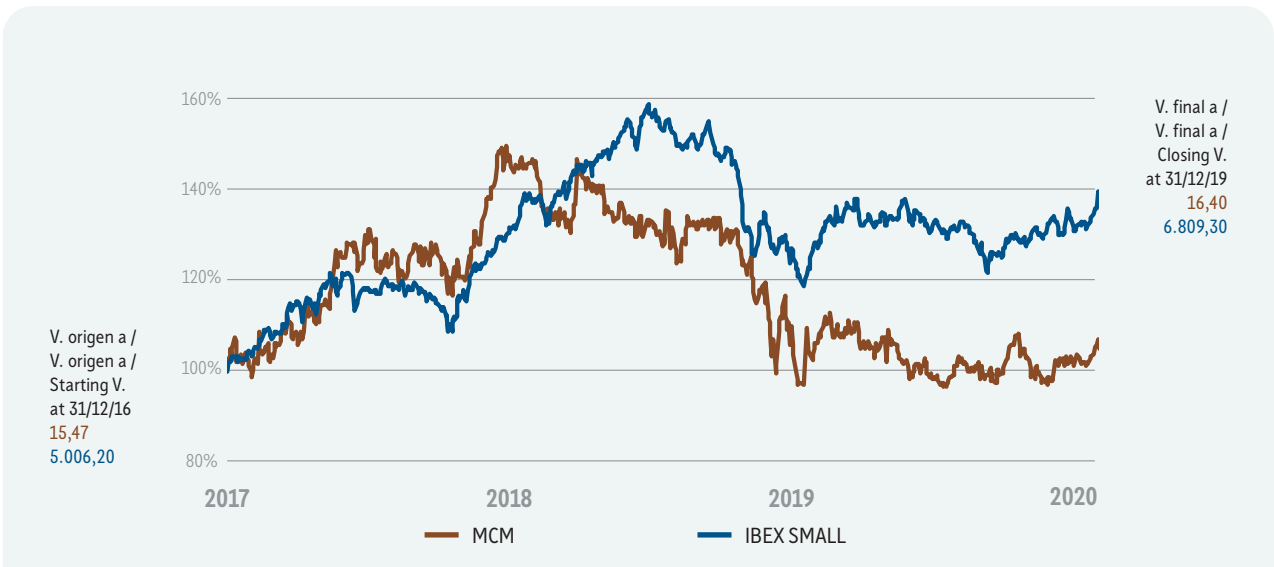
Base 100: cotizaciones de fecha 30/12/2016
MCM valores ajustados

IBEX SMALL i MCM

Base 100: cotitzacions de data 31/12/2016
MCM valors ajustats

IBEX SMALL & MCM

Base 100: Prices at 31/12/2016
MCM adjusted values

Fuente: Bolsa de Madrid y elaboración propia.

Font: Borsa de Madrid i elaboració pròpia.

Source: Bolsa de Madrid and own elaboration.

Datos económico-financieros

Dades economicofinanceres

Financial-economic information

La evolución de los resultados consolidados en los últimos tres años ha sido la siguiente:

L'evolució dels resultats consolidats dels tres últims anys ha estat la següent:

The evolution of the consolidated results over the last three years was as follows:

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2017	2018	2019
Ventas netas Vendes netes Net sales	242.895	259.257	262.633
Resultados / Resultats / Results:			
Beneficio de explotación Benefici d'exploració Operating profit	46.278	49.800	50.353
Beneficio antes de impuestos Benefici abans d'impostos Profit before tax	47.986	49.654	51.066
Beneficio después de impuestos Benefici després d'impostos Profit after tax	37.073	37.277	39.218
Cash flow después de impuestos <i>Cash flow</i> després d'impostos Cash flow after tax	52.274	52.980	56.802

El importe de las ventas netas consolidadas del ejercicio ha ascendido a 262,6 millones de euros, 3,4 millones más que durante el ejercicio anterior. El incremento viene explicado por el crecimiento de la línea de la industria del tabaco y por la aportación de Clariana a la línea de negocio de "Otros".

El resultado consolidado antes de impuestos ha alcanzado los 51,1 millones de euros, superando en 1,4 millones el obtenido en el año anterior. La tasa fiscal efectiva para el periodo ha sido del 23,2%, inferior en 1,7 puntos porcentuales respecto a la del ejercicio anterior

L'import de les vendes netes consolidades de l'exercici ha pujat a 262,6 milions d'euros, 3,4 milions d'euros més que durant l'exercici anterior. L'increment s'explica pel creixement de la línia de la indústria del tabac i per l'aportació de Clariana a la línia de negoci d'"Altres".

El resultat consolidat abans d'impostos ha assolit la xifra de 51,1 milions d'euros i supera en 1,4 milions d'euros el que es va obtenir l'any anterior. La taxa fiscal efectiva per al període ha estat del 23,2%, inferior en 1,7 punts percentuals respecte a la de l'exercici anterior, per un efecte menor de la hiperinflació i per

The consolidated net sales for the year increased to €262,6 million, approximately €3.4 million more than the previous year. The increase is explained by the growth of the tobacco industry line and Clariana's contribution to the "Others" line.

The consolidated profit before tax was €51.1 million, up €1.4 million from the previous year. The effective tax rate for the period was 23.2%, 1.7 percentage points below the previous year as a result of a smaller impact of hyperinflation and a greater leveraging of tax breaks.

por menor efecto de la hiperinflación y por mayor importe aplicado de las ventajas fiscales en vigor.

Por lo que se refiere a los resultados por segmentos, todas las líneas de negocio han registrado una variación favorable de los precios de las pastas pero han soportado una evolución desfavorable en los precios de las energías. La mejora en el resultado del Grupo viene soportada por la línea de productos industriales, en especial por unos márgenes superiores a los del año anterior en Terranova y por una mejora en sus operaciones.

El *cash flow* neto del Grupo en el ejercicio se ha elevado a 56,8 millones de euros, 3,8 millones de euros superior al de 2018.

Los fondos generados por el Grupo en el ejercicio y la variación de la posición financiera neta se han destinado a atender las inversiones en activos fijos, por un valor superior a los 24 millones de euros, a adquirir acciones propias para autocartera, por importe algo superior a los 11 millones de euros, a pagar dividendos por más de 13 millones de euros y a financiar el circulante.

un import major aplicat dels avantatges fiscals en vigor.

Pel que fa als resultats per segments, totes les línies de negoci han registrat una variació favorable dels preus de les pastes però han suportat una evolució desfavorable en els preus de les energies. La millora en el resultat del Grup ve suportada per la línia de productes industrials, especialment per uns marges superiors als de l'any anterior a Terranova i per una millora en les seves operacions.

El *cash flow* net del Grup en l'exercici ha assolit la xifra de 56,8 milions d'euros, és a dir, 3,8 milions d'euros més que l'exercici 2018.

Els fons generats pel Grup en l'exercici i la variació de la posició financera neta s'han destinat a atendre les inversions en actius fixos, per un valor superior a 24 milions d'euros, a adquirir accions pròpies per a autocartera, per import una mica superior a 11 milions d'euros, a pagar dividendes per més de 13 milions d'euros i a finançar el circulant.

In the segment-by-segment results, while all the business lines saw favourable price variations on pulps, the performance of energy prices was not so positive. The Group's improved result is backed by the industrial products line, especially by improved margins and operations in Terranova.

The net cash flow of the Group this year rose to €56.8 million, €3.8 million above 2018.

Earnings generated by the Group during the year and the variation in the net financial position have been allocated to investments in fixed assets, for a value of over €24 million; purchasing treasury shares, for an amount of slightly over €11 million; paying dividends, for over €13 million; and financing working capital.

Cuenta de pérdidas y ganancias

Las cuentas anuales consolidadas de 2019 son comparativas a las de los ejercicios anteriores al presentarse de acuerdo con las Normas Internacionales de Información Financiera, siendo necesario señalar que las cifras del ejercicio 2018 y siguientes incluyen el efecto contemplado en la NIC 29 relativo a la hiperinflación en Argentina y en la NIIF 3 en relación con la incorporación de Clariana al perímetro de consolidación del Grupo, e incorporan el efecto de la NIIF 16, sobre Arrendamientos, en vigor desde el inicio del presente ejercicio.

La cuenta de pérdidas y ganancias resumida y comparativa es la siguiente:

Compte de pèrdues i guanys

Els comptes anuals consolidats del 2019 són comparatius amb els d'exercicis anteriors, ja que es presenten d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera. Cal assenyalar que les xifres corresponents al 2018 i posteriors inclouen l'efecte que es contempla a la NIC 29 relatiu a la hiperinflació a l'Argentina i en la NIIF 3 en relació amb la incorporació de Clariana al perímetre de consolidació del Grup, i incorporen l'efecte de la NIIF 16, sobre Arrendaments, en vigor des de l'inici de l'exercici actual.

l compte de pèrdues i guanys resumit i comparatiu és el següent:

Profit and loss account

The 2019 annual accounts can be compared with those of previous years in accordance with the International Financial Reporting Standards. It must be pointed out that the figures for the years 2018 and after include the effect of hyperinflation in Argentina on IAS 29 and the incorporation of Clariana into the Group's consolidation perimeter on FRS 3. They also include the effect of IFRS 16, on Leases, in force since the beginning of this year.

The summary and comparison profit and loss account is as follows:

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2017	2018	2019
Ventas netas	242.895	259.257	262.633
Vendes netes			
Net sales			
Ingresos de explotación ^{(1) (2)}	4.050	4.155	5.963
Ingressos d'explotació ^{(1) (2)}			
Operating income ^{(1) (2)}			
Consumos	(85.990)	(88.200)	(85.696)
Consums			
Supplies			
Otros gastos de explotación ⁽²⁾	(58.929)	(67.998)	(70.542)
Altres despeses d'explotació ⁽²⁾			
Other operating expenses ⁽²⁾			

(1) El importe de otros ingresos de explotación recoge la venta de energía y los trabajos realizados por la empresa para su activo.

(1) L'import d'altres ingressos d'explotació recull la venda d'energia i els treballs realitzats per l'empresa per al seu actiu.

(1) Other operating income includes the sale of energy and work carried out by the business on its assets.

(2) El efecto correspondiente a los derechos de emisión se presenta directamente deducido de los ingresos y gastos de explotación.

(2) L'efecte corresponent als drets d'emissió es presenta directament deduït dels ingressos i despeses d'explotació.

(2) The effect of emissions allowances is presented directly as a deduction from operating income and costs.

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2017	2018	2019
Valor añadido	102.026	107.214	112.358
Valor afegit			
Added value			
Personal	(40.253)	(42.420)	(45.048)
Personal			
Staff			
Amortizaciones	(15.201)	(15.703)	(17.584)
Amortitzacions			
Depreciation			
Provisiones circulante ⁽³⁾	(294)	(462)	627
Provisions circulant ⁽³⁾			
Current asset provisions ⁽³⁾			
Diferencias negativas por combinación de negocio	—	1.171	—
Diferències negatives per combinació de negoci			
Negative differences from business combination			
Beneficio de explotación	46.278	49.800	50.353
Benefici d'explotació			
Operating profit			
Resultados financieros	1.699	(152)	696
Resultats financers			
Finance profit/loss			
Resultado de entidades valoradas por el método de la participación	9	6	17
Resultat d'entitats valorades pel mètode de la participació			
Profit/loss of subsidiaries valued using the equity method			
Beneficio antes de impuestos	47.986	49.654	51.066
Benefici abans d'impostos			
Profit before tax			
Impuesto sobre Sociedades	(10.913)	(12.377)	(11.848)
Impost sobre Societats			
Corporation tax			
Beneficio después de impuestos	37.073	37.277	39.218
Benefici després d'impostos			
Profit after tax			

(3) Corresponde a la variación de las provisiones.

(3) Correspon a la variació de les provisions.

(3) Corresponds to a change in provisions.

El valor añadido del ejercicio 2019 respecto a 2018 crece en un 4,8%.

El valor afegit de l'exercici 2019 respecte al 2018 creix en un 4,8%.

Added value grew by 4.8% in 2019 compared to 2018.

Los resultados financieros incluyen el impacto negativo del ajuste contable por hiperinflación en la filial argentina por importe de 0,4 millones de euros.

Els resultats financers inclouen l'impacte negatiu de l'ajust comptable per hiperinflació a la filial argentina, per un import de 0,4 milions d'euros.

The financial results include the negative impact of the accounting adjustment for hyperinflation in the Argentinian subsidiary for an amount of €0.4 million.

Evolución de la estructura financiera a cierre de cada ejercicio:

Evolució de l'estructura financera al tancament de cada exercici:

Evolution of the financial structure at year end:

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2017	2018	2019
Deudas con entidades de crédito LP Deutes amb entitats de crèdit a llarg termini LT debt to banks	61.373	66.145	54.489
Deudas con entidades de crédito CP Deutes amb entitats de crèdit a curt termini ST debt to banks	10.891	8.741	15.879
Efectivo y otros activos financieros corrientes Efectiu i altres actius financers corrents Cash and other current financial assets	(37.849)	(53.282)	(44.313)
Activos financieros no corrientes Actius financers no corrents Non-current financial assets	(79.034)	(51.421)	(45.450)
Endeudamiento financiero neto total Endeutament financer net total Total financial indebtedness	(44.619)	(29.817)	(19.395)

Y sus principales ratios son:

I les seves ràtios principals són:

And its main ratios are:

	En miles de euros y porcentajes / En milers d'euros i percentatges / In thousand euros, except where expressed as a percentage		
	2017	2018	2019
% Patrimonio neto s/pasivo total % Patrimoni net s/passiu total % Net equity / total liabilities	68,2%	66,6%	69,4%
% Patrimonio y pasivos no corrientes s/pasivo total % Patrimoni i passius no corrents s/passiu total % Equity and non-current liabilities/total liabilities	86,3%	84,6%	84,5%
Necesidades operativas de fondos (NOF) Necessitats operatives de fons (NOF) Required working capital (RWC)	65.150	81.795	92.588
Fondo de maniobra Fons de maniobra Working capital	92.108	126.336	120.560

El patrimonio neto total de este ejercicio es superior al del ejercicio anterior aun teniendo en cuenta los dividendos distribuidos.

El patrimoni net total d'aquest exercici és superior al de l'exercici anterior, tot i els dividendes distribuïts.

The total net equity improved over last year, even considering the dividends paid.

La posición financiera neta a cierre del presente ejercicio presenta un saldo deudor de 19,4 millones de euros.

La posició financera neta al tancament de l'exercici presenta un saldo deudor de 19,4 milions d'euros.

The net financial position at the close of this year shows a positive balance of €19.4 million.

Balance de situación

Las cuentas anuales de 2019 pueden compararse con las de los ejercicios anteriores al presentarse de acuerdo con las Normas Internacionales de Información Financiera, siendo necesario señalar que las cifras del ejercicio 2018 y siguientes incluyen el efecto contemplado en la NIC 29 relativo a la hiperinflación en Argentina y en la NIIF 3 en relación con la incorporación de Clariana al perímetro de consolidación del Grupo, e incorporan el efecto de la NIIF 16, sobre Arrendamientos, en vigor desde el inicio del presente ejercicio.

El Balance de situación resumido y comparativo es el siguiente:

Balanç de situació

Els comptes anuals del 2019 es poden comparar amb els d'exercicis anteriors, ja que es presenten d'acord amb les Normes Internacionals d'Informació Financera. Cal assenyalar que les xifres corresponents al 2018 i posteriors inclouen l'efecte que es contempla a la NIC 29 de la hiperinflació a l'Argentina i en la NIIF 3 en relació amb la incorporació de Clariana al perímetre de consolidació del Grup, i incorporen l'efecte de la NIIF 16, sobre Arrendaments, en vigor des de l'inici de l'exercici actual.

El balanç de situació resumit i comparatiu és el següent:

Balance sheet

The 2019 annual accounts can be compared with those of previous years in accordance with the International Financial Reporting Standards. It must be pointed out that the figures for the years 2018 and after include the effect of hyperinflation in Argentina on IAS 29 and the incorporation of Clariana into the Group's consolidation perimeter on FRS 3. They also include the effect of IFRS 16, on Leases, in force since the beginning of this year.

The summary and comparative balance sheet is as follows:

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2017	2018	2019
Activo			
Actiu			
Assets			
Inmovilizado material	145.543	159.737	167.946
Immobilitzat material			
Fixed assets			
Activos intangibles	1.465	1.632	2.537
Actius intangibles			
Intangible assets			
Otros activos no corrientes	82.709	54.996	50.276
Altres actius no corrents			
Other non-current assets			
Total activos no corrientes	229.717	216.365	220.759
Total actius no corrents			
Total non-current assets			
Existencias	59.970	82.039	93.045
Existències			
Inventories			
Deudores comerciales	41.849	46.993	42.460
Deutors comercials			
Trade receivables			
Otros activos corrientes	31.365	42.623	40.831
Altres actius corrents			
Other current assets			
Efectivo y medios equivalentes	9.874	17.005	6.947
Efectiu i mitjans equivalents			
Cash and cash equivalents			
Total activos corrientes	143.058	188.660	183.283
Total actius corrents			
Total current assets			
Total	372.775	405.025	404.042
Total			
Total			

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2017	2018	2019
Pasivo			
Passiu			
Liabilities			
Total patrimonio neto	254.184	269.905	280.580
Total patrimoni net			
Total net equity			
Deudas con entidades de crédito y otros pasivos financieros	61.373	66.145	54.489
Deutes amb entitats de crèdit i altres passius financers			
Long-term bank debt			
Otros pasivos no corrientes	6.268	6.651	6.250
Altres passius no corrents			
Other non-current liabilities			
Total pasivos no corrientes	67.641	72.796	60.739
Total passius no corrents			
Total non-current liabilities			
Deudas con entidades de crédito	10.891	8.741	15.879
Deutes amb entitats de crèdit			
Short-term bank debt			
Acreedores comerciales	27.090	39.406	32.435
Creditors comercials			
Trade payables			
Otros pasivos corrientes	12.969	14.177	14.409
Altres passius corrents			
Other current liabilities			
Total pasivos corrientes	50.950	62.324	62.723
Total passius corrents			
Total current liabilities			
Total	372.775	405.025	404.042
Total			
Total			

Estados de flujo de efectivo

Estats de fluxos d'efectiu

Cash flow statements

El estado de flujos de efectivo resumido de los últimos tres ejercicios es el siguiente:

L'estat de fluxos d'efectiu resumit dels tres últims exercicis és el següent:

The summary cash flow statements for the last three years are as follows:

	En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros		
	2017	2018	2019
A) Flujos de efectivo de las actividades de explotación	51.982	30.399	43.735
A) Fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació			
A) Operating cash flows			
1. Efectivo generado por las operaciones	59.601	40.317	55.479
1. Efectiu generat per les operacions			
1. Cash generated by operations			
2. Otros flujos de efectivo de las actividades de explotación	(7.619)	(9.918)	(11.744)
2. Altres fluxos d'efectiu de les activitats d'explotació			
2. Other cash flows from operating activity			
B) Flujos de efectivo de las actividades de inversión	(25.055)	5.184	(25.556)
B) Fluxos d'efectiu de les activitats d'inversió			
B) Investment cash flows			
1. Pagos por inversiones (-)	(80.824)	(47.682)	(88.688)
1. Pagaments per inversions (-)			
1. Payments for investments (-)			
2. Cobros por desinversiones (+)	55.769	52.866	63.132
2. Cobraments per desinversions (+)			
2. Receipts from disinvestments (+)			
C) Flujos de efectivo de las actividades de financiación	(21.145)	(28.452)	(28.237)
C) Fluxos d'efectiu de les activitats de finançament			
C) Financing cash flows			
1. Cobros (y pagos) por instrumentos de patrimonio	(28.331)	(12.466)	(11.032)
1. Cobraments (i pagaments) per instruments de patrimoni			
1. Receipts (and payments) for equity instruments			
2. Cobros (y pagos) por instrumentos de pasivo financiero	17.366	(4.729)	(3.855)
2. Cobraments (i pagaments) per instruments de passiu financer			
2. Receipts (and payments) for finance liability instruments			
3. Pagos por dividendos (netos)	(10.180)	(11.257)	(13.350)
3. Pagaments per dividendos (nets)			
3. Payments of dividends (net)			
D) Aumento / (disminución) neta del efectivo o equivalentes	5.782	7.131	(10.058)
D) Augment / (disminució) net de l'efectiu o equivalents			
D) Net increase / (decrease) of cash and cash equivalents			
E) Efectivo y equivalentes al inicio del periodo	4.092	9.874	17.005
E) Efectiu i equivalents a l'inici del període			
E) Cash and cash equivalents at the beginning of the period			
F) Efectivo y equivalentes al final del periodo	9.874	17.005	6.947
F) Efectiu i equivalents al final del període			
F) Cash and cash equivalents at the close of the period			

El flujo de efectivo de las actividades de inversión en 2019 recoge el incremento de inversiones en activos fijos y la variación habida en activos financieros.

Hiperinflación en Argentina

La economía argentina se considera hiperinflacionaria desde el ejercicio 2018 y el Grupo ha aplicado los ajustes por inflación a la sociedad cuya moneda funcional es el peso argentino para la información financiera de los periodos terminados desde el 1 de julio de 2018.

A 1 de enero de 2018, el impacto total en el patrimonio neto supuso un incremento de 1.401 miles de euros (véase el estado de cambios en el patrimonio neto) e incluyó el traspaso de 6.945 miles de euros por las diferencias de conversión previas a la declaración del país como hiperinflacionario, como consecuencia de la aplicación retroactiva total de la NIC 29.

Los principales impactos de la aplicación de los ajustes por hiperinflación en Argentina en los estados financieros consolidados del Grupo correspondientes a los ejercicios 2019 y 2018 se resumen a continuación:

El flux d'efectiu de les activitats d'inversió del 2019 recull l'increment en inversions en actius fixos i la variació que s'ha produït en actius financers.

Hiperinflació a l'Argentina

L'economia argentina es considera hiperinflacionària des de l'exercici 2018 i el Grup ha aplicat els ajustos per inflació a la societat, que té com a moneda funcional el pes argentí, per a la informació financera dels períodes acabats des de l'1 de juliol del 2018.

A 1 de gener del 2018, l'impacte total en el patrimoni net va suposar un increment de 1.401 milers d'euros (vegeu l'estat de canvis en el patrimoni net) i va incloure el traspàs de 6.945 milers d'euros per les diferències de conversió prèvies a la declaració del país com hiperinflacionari, a conseqüència de l'aplicació retroactiva total de la NIC 29.

Els principals impactes de l'aplicació dels ajustos per hiperinflació a l'Argentina en els estats financers consolidats del Grup que corresponen als exercicis 2019 i 2018 es resumeixen a continuació:

The cash flow for investment activities in 2019 include an increased investment in fixed assets and a variation in financial assets.

Hyperinflation in Argentina

The Argentine economy has been hyperinflationary since 2018, and the Group has adjusted for inflation the financial information for the company whose functional currency is the Argentine peso for all periods since 1 July 2018.

As of 1 January 2018, the total impact on net equity was an increase of €1,401,000 (see the Changes in Net Assets Statement) and included the transfer of €6,945,000 for changes in conversion rates prior to the country being declared hyperinflationary, as a result of the full retroactive application of the IAS 29.

The main impacts of applying the adjustments for hyperinflation in Argentina to the Group's consolidated financial statements for 2019 and 2018 are summarised below:

En miles de euros / En milers d'euros / In thousand euros

	2018	2019
Ventas y prestación de servicios Vendes i prestació de serveis Sales and services rendered	760	798
Beneficio antes de impuestos Benefici abans d'impostos Profit before tax	(1.574)	(350)
Beneficio después de impuestos Benefici després d'impostos Profit after tax	(1.832)	(499)
Patrimonio neto Patrimoni net Net equity	1.243	688
Activos no corrientes Actius no corrents Non-current assets	1.267	71

El interior del presente ejemplar ha sido impreso íntegramente en papel Blanco Diamante de 160 g,
fabricado por Clariana, S.A.

L'interior del present exemplar ha estat imprès íntegrament en paper Blanc Diamant de 160 g,
fabricat per Clariana, S.A.

The pages of this document have all been printed on 160 g White Diamond paper,
both manufactured by Clariana, S.A.

Tuset, 8-10, 7ª planta - 08006 Barcelona (España)
Teléfono: 93 290 61 00
Fax: 93 290 61 28